

NOTITIE REIKWIJDTE **EN DETAILNIVEAU** **GEBIEDSONTWIKKELING** **OOIJEN-WANSSUM**

23 april 2013
Concept

provincie limburg

Documenttitel

Notitie Reikwijdte en detailniveau Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum

Verkorte documenttitel

Notitie Reikwijdte en detailniveau

Status

Concept

Datum

23 april 2013

Projectnaam

Ooijen-Wanssum MER en ondersteuning

Opdrachtgever

Provincie Limburg

Auteur(s)

H. Stoop (CSO), E.H. van de Velde (Royal HaskoningDHV)

Collegiale toets

David Heikens (Royal HaskoningDHV)

Datum

11 april 2013

Vrijgegeven door

David Heikens (Royal HaskoningDHV)

Datum

11 april 2013

INHOUDSOPGAVE

1	<u>GEBIEDSONTWIKKELING OOIJEN-WANSSUM</u>	3
1.1	Aanleiding Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum	3
1.2	Doelstelling en plangebied Gebiedsontwikkeling	4
1.3	Proces tot nu toe	5
1.4	Aanleiding Notitie Reikwijdte en Detailniveau	5
1.5	Samenhang met overige projecten in het gebied	5
2	<u>VAN STRATEGIE TOT VOORKEURSALETERNATIEF</u>	6
2.1	Stapsgewijs van grof naar fijn	6
2.2	Stap 1 (periode tot 2010): Strategieën en Voorkeursstrategie	8
2.3	Stap 2 (2010-2012): Ontwikkelrichtingen	12
3	<u>DE TE ONDERZOEKEN VARIANTEN</u>	28
3.1	Variant 1: Ontwikkelen van natuur en landschap	30
3.2	Variant 2: vergroten van de leefbaarheid	31
3.3	Variant 3: ruimte voor economische ontwikkelingen	32
3.4	Samenvattend overzicht	33
3.5	Voorkeursvariant	33
4	<u>HOE GAAN WE VARIANTEN BEOORDELEN?</u>	34
4.1	Onderzoek naar milieueffecten	34
4.2	Toelichting op de onderzoeken	35
4.3	Passende beoordeling van mogelijk significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden	40
5	<u>WAT IS DE PROCEDURE?</u>	44
5.1	Waarom een Provinciaal Inpassingsplan?	44
5.2	Waarom een m.e.r. procedure?	44
5.3	Wat is de procedure die nu gevolgd wordt?	46
5.4	Wie zijn er bij betrokken?	47
5.5	Wilt u erbij betrokken zijn?	48
	<u>BIJLAGEN</u>	
	Afkortingen	49

HOOFDSTUK 1

GEBIEDSONTWIKKELING

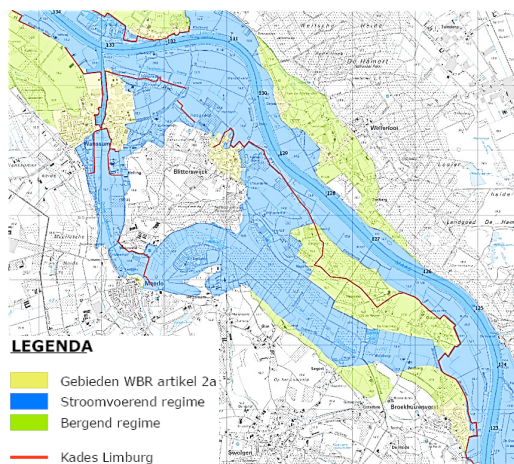
OIJEN-WANSSUM

1.1 AANLEIDING GEBIEDSONTWIKKELING OIJEN-WANSSUM

In 1993 en 1995 werd Limburg opgeschrikt door grote overstromingen van het Maasdal. Dergelijke waterstanden waren sinds 1926 niet meer voorgekomen. De economische schade was aanzienlijk. Besloten werd om de bewoners langs de voorheen onbedijkte Zandmaas beter te beschermen. Dit kreeg vanaf 1997 vorm met het project Maaswerken; een samenhangend pakket maatregelen waaronder rivierverruiming, retentie en als sluitstuk dijkaanleg. Vooruitlopend op dit programma werden in 1996 ter voorkoming van acute problemen noodkaden aangelegd. Deze waterkeringen waren als tijdelijke maatregel bedoeld.

Rond het kadetracé in Ooijen-Wanssum sluiten de noodkaden uit 1996 een Oude Maasarm af die cruciaal is voor de doorstroming van de rivier bij hoogwater. Tot 1995 stroomde deze Maasarm mee bij hoogwater op de Maas. De afdamming ervan leidt tot een flessenhals in de rivier en daardoor tot een opstuwing van het Maaswater. In verscheidene programma's (Maaswerken, IVM, Deltaprogramma) wordt dit gezien als een onwenselijke situatie. Het weer mee laten stromen van deze Maasarm is een voorwaarde om een toekomstbestendige hoogwaterveiligheid in dit gebied te realiseren. Daarnaast moeten de huidige waterkeringen op veiligheidsniveau worden gebracht.

Het gebied achter de kaden is aangemerkt als stroomvoerend winterbed (zie Figuur 1.1) en is daarmee gebonden aan strenge eisen in het belang van de waterveiligheid. Hierdoor zijn ruimtelijke en economische ontwikkelingen in het gebied zo goed als onmogelijk. In een gebied met o.a. veel (agrarische) bedrijvigheid en een florierende haven is dit onwenselijk. Door het creëren van zogenaamde overruimte – dat wil zeggen een extra waterstandsdeling tijdens hoogwater dan strikt noodzakelijk – ontstaan er mogelijkheden voor ruimtelijke en economische ontwikkelingen.

Bovenstaande is aanleiding geweest om een integrale gebiedsontwikkeling te starten waarbij rivierverruiming, bescherming tegen hoogwater en ruimtelijke en economische ontwikkelingen in samenhang worden bekeken. Zo ontstaat er duidelijkheid over welke ruimte nodig is voor water en waar, en onder welke condities, ruimtelijke en economische ontwikkelingen weer kunnen plaatsvinden.

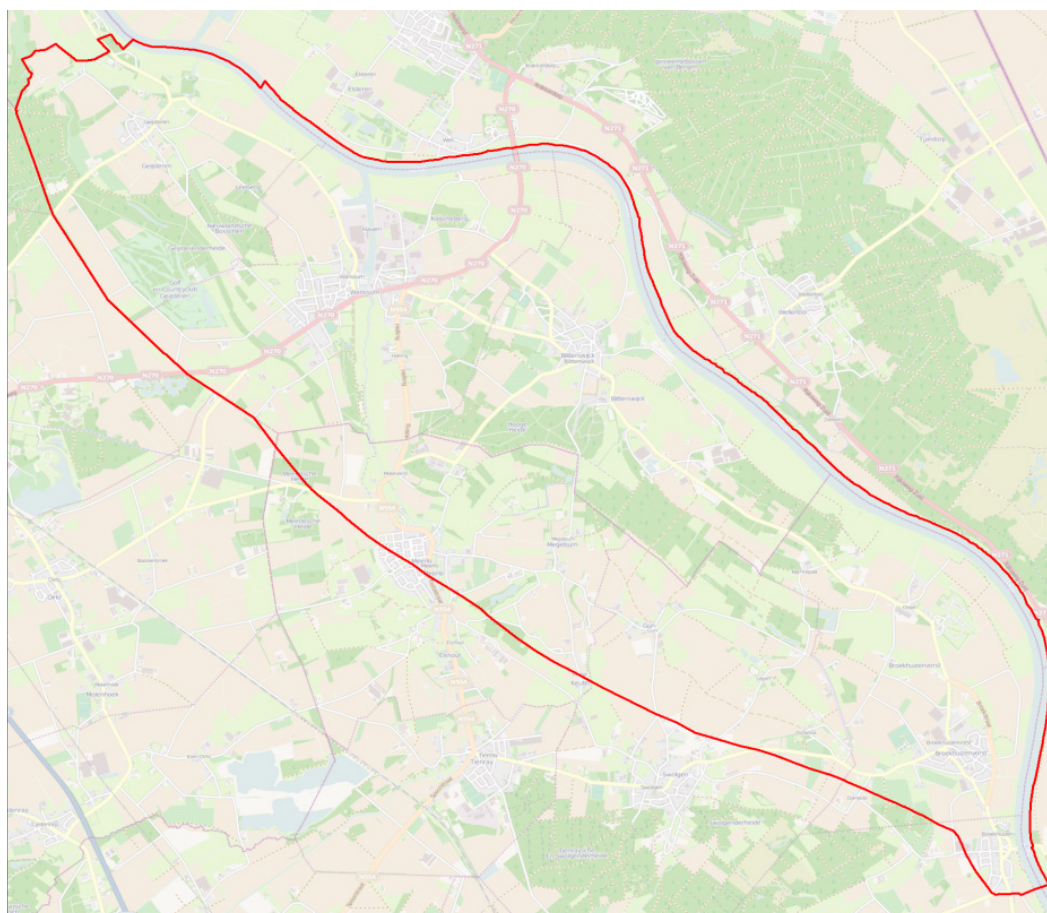
Figuur 1.1 Beleidslijn Grote Rivieren
(bron: Rijkswaterstaat Dienst Limburg, 2010)

1.2 **DOELSTELLING EN PLANGEBIED VAN DE GEBIEDSONTWIKKELING**

Het doel van de integrale gebiedsontwikkeling is het oplossen van de (hoog-) waterproblematiek en het mogelijk maken van bepaalde ruimtelijke en economische ontwikkelingen in het gebied. Voor de gebiedsontwikkeling zijn vijf subdoelen geformuleerd:

1. Hoogwaterbescherming achter de kades door het realiseren van de wettelijke veiligheidsnorm van een gemiddelde overschrijdingskans van 1/250 per jaar uiterlijk in 2020 door aanleg en verbetering van de primaire waterkeringen;
2. Waterstanddaling van tenminste 35 cm (waaronder de compensatie van de opstuwing van Maaswerken), gemeten in de as van de rivier bij rivierkilometer 123 bij een afvoer van 3275 m³/s, stationair berekend;
3. Ontwikkelen van natuur en landschap;
4. Vergroten van de leefbaarheid in Wanssum;
5. Ruimte voor nieuwe economische ontwikkelingen.

Het plangebied voor de Gebiedsontwikkeling ligt in de provincie Limburg in de noordelijke Maasvallei op de westelijke Maasoever tussen Wanssum en Ooijen (zie figuur 1-2). De dorpen Meerlo en Broekhuizen vormen de zuidgrens van het plangebied en de Maas de noordgrens. Het plangebied valt binnen de grenzen van de gemeenten Horst aan de Maas en Venray.

Figuur 1.2 Plangebied gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum

1.3 **PROCES TOT NU TOE**

In 2006 is het planproces voor de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum gestart met een verkenning door Habiforum in opdracht van de provincie (Integrale Verkenning Maas 2). Volgend op deze verkenning is in 2007 een stuurgroep ingesteld met vertegenwoordigers van Provincie Limburg, de gemeenten Horst aan de Maas en Venray, de voormalige gemeente Meerlo-Wanssum, Waterschap Peel en Maasvallei, Rijkswaterstaat Limburg, Rijkswaterstaat Programma Maaswerken en de betrokken gebiedscommissies. Tevens is het projectbureau Ooijen-Wanssum opgericht. De stuurgroep heeft besloten om de planstudie Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum op te starten.

In de afgelopen jaren is al veel denk- en onderzoekswerk verricht. Een samenvatting hiervan wordt gegeven in hoofdstuk 2.

1.4 **AANLEIDING NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU**

De gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum is op het punt gekomen dat de plannen juridisch moeten worden vastgelegd. De provincie Limburg heeft besloten dat hiervoor een Provinciaal Inpassingsplan (verder 'Inpassingsplan') gemaakt wordt. Dit Inpassingsplan maakt activiteiten mogelijk waarvoor een milieueffectrapportage (m.e.r.) moet worden uitgevoerd. Het gaat bij dit project om een gecombineerde plan-m.e.r./project-m.e.r.. Als onderdeel van de m.e.r. is deze Notitie Reikwijdte en detailniveau opgesteld. In hoofdstuk 5 wordt de procedure nader toegelicht.

Wanneer in deze Notitie Reikwijdte en detailniveau (NRD) gesproken wordt over m.e.r. wordt de procedure bedoeld, met het MER wordt het milieueffectrapport aangegeven.

1.5 **SAMENHANG MET OVERIGE PROJECTEN IN HET GEBIED**

Binnen het plangebied zijn er geen projecten die relevant zijn als autonome ontwikkeling voor het MER. De gebiedsontwikkeling heeft een integraal karakter en omvat ondermeer een aantal grote initiatieven binnen het gebied. Deze initiatieven behoren daarom niet tot de autonome ontwikkeling.

Daarnaast is een aantal ontwikkelingen te noemen die op bepaalde milieuthema's invloed kunnen hebben, zoals:

- de verschuiving van goederen vervoer over de weg naar meer goederen vervoer per spoor en schip;
- de dijkverbetering van het waterschap Peel en Maasvallei tot 2024;
- de uitvoering van de Nieuw Limburgs Peil (NLP)-maatregelen door Waterschap Peel en Maasvallei, Provincie, terreinbeheerders, agrariërs en andere waterpartners;
- de peilopzet in het stuwpand Sambeek;
- de uitvoering van andere rivierverruimende maatregelen elders langs de Maas (bijv. bij Well aan de overzijde van de Maas);
- het realiseren van herinrichting voor de KRW.

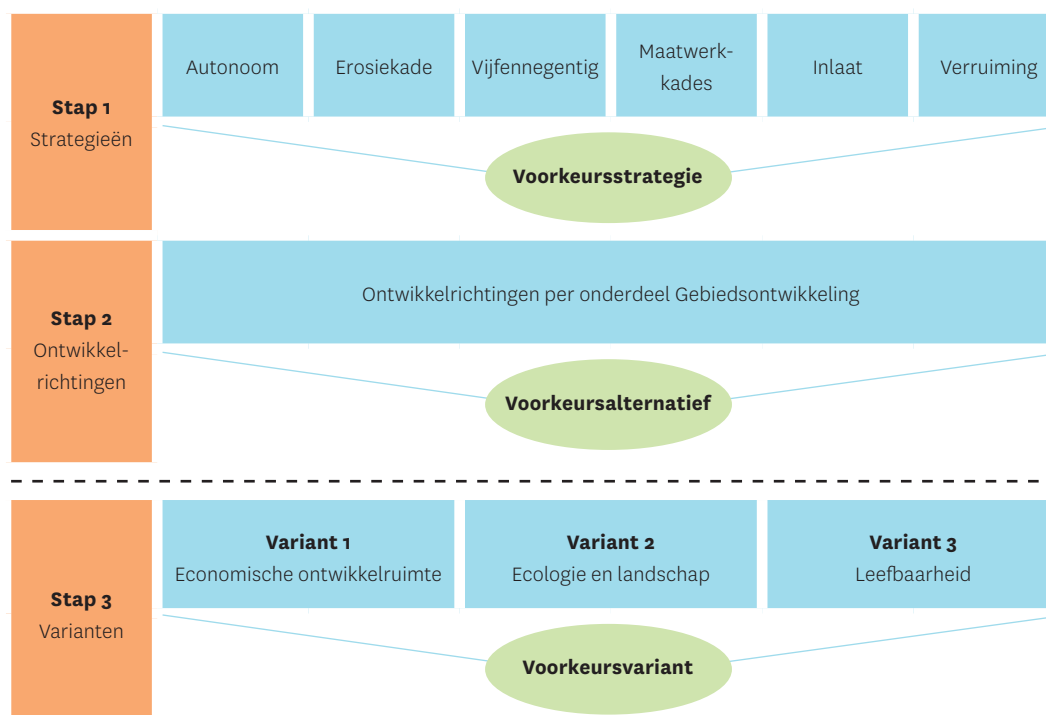
Deze ontwikkelingen spelen deels binnen en deels buiten het plangebied. De gebiedsontwikkeling heeft geen invloed op deze ontwikkelingen. In de m.e.r. worden deze ontwikkelingen als autonome ontwikkelingen meegenomen.

HOOFDSTUK 2

VAN STRATEGIE TOT VOORKEURSALETERNATIEF

2.1 STAPSGEWIJS VAN GROF NAAR FIJN

Om te voldoen aan de doelstellingen (zie paragraaf 1.2) van de Gebiedsontwikkeling zijn vele oplossingen mogelijk. In de planstudie is en wordt in een aantal stappen van een veelvoud aan oplossingen 'getrechterd' tot een Voorkeursvariant. Het trechterproces is schematisch weergegeven in onderstaande figuur. Een deel van de stappen is in afgelopen jaren al genomen, en een deel gaat nog komen. De verschillende stappen worden hieronder kort toegelicht.

Figuur 2.1 Schematische weergave van stappenplan

STAP 1: STRATEGIEËN EN VOORKEURSTRATEGIE (PERIODE TOT 2010)

In stap 1 is de wijze waarop de rivierverruiming vorm wordt gegeven, sturend geweest in de keuzes. Zes strategieën zijn beoordeeld op oplossend vermogen voor de doelstelling voor hoogwaterbescherming en waterstanddaling (doelstellingen 1 en 2). Door méér waterstanddaling te realiseren dan strikt noodzakelijk voor waterveiligheid – zogenaamde overruimte – wordt tevens ruimte gecreëerd voor nieuwe economische ontwikkelingen (doelstelling 5). Op basis van de beoordeling zes strategieën is één Voorkeursstrategie ontwikkeld. De Voorkeursstrategie is vastgelegd in het Gebiedsplan Ooijen-Wanssum (2010). In paragraaf 2.2 worden de onderzochte strategieën, de beoordeling en de Voorkeursstrategie nader toegelicht.

STAP 2: ONTWIKKELRICHTINGEN EN VOORKEURSALETERNATIEF (PERIODE 2010 - 2012)

Na de keuze voor de Voorkeursstrategie, ontstond enige structuur in de Gebiedsontwikkeling. De Gebiedsontwikkeling bleek verdeeld te kunnen worden in een aantal onderdelen, die elk een bijdrage leveren aan de doelstellingen. Voor elk van deze onderdelen zijn ontwikkelrichtingen beschreven en beoordeeld. Op basis van de beoordeling is een Voorkeursalternatief samengesteld (zie paragraaf 2.3). Dit Voorkeursalternatief is beschreven in het rapport MIRT-verkenning Ooijen-Wanssum (2012) en bestuurlijk vastgelegd met de Bestuursovereenkomst planuitwerking Ooijen-Wanssum (november 2012).

STAP 3: VARIANTEN EN VOORKEURSVARIANT (NU, VANAF 2013)

Binnen het Voorkeursalternatief zijn op dit moment nog verschillende varianten mogelijk; u vindt een beschrijving van deze varianten in hoofdstuk 3. De varianten zullen op milieu-effecten worden beoordeeld in het kader van de MER.

Op grond van de uitkomsten hiervan zal een Voorkeursvariant worden gekozen. Deze Voorkeursvariant, ontstaan na een lang proces van afwegen en kiezen, geeft aan hoe de verschillende delen van het plangebied uiteindelijk zullen worden ingericht.

2.1.1 **WIJZE VAN BEOORDELEN**

Bij het maken van keuzes van stappen 1 en 2 is telkens een beoordeling gemaakt op grond van onderstaande aspecten.

DOELBEREIK

Het primaire doel van de integrale gebiedsontwikkeling is het oplossen van de (hoog-) waterproblematiek en het mogelijk maken van bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied. Het bereiken van deze doelstellingen zijn sturend geweest in het maken van keuzes. De beleidsregels Grote Rivieren zijn hierbij sterk kaderstellend.

EFFECTEN OP NATUURWAARDEN

De ervaring leert dat naast rivierkundige effecten, ook positieve en negatieve effecten op beschermde natuurwaarden een sterk sturend effect kunnen hebben op de inrichting van een projectgebied als dat van Ooijen-Wanssum. Bij elke stap is daarom gekeken naar de mogelijke kansen en belemmeringen op grond van het Nederlandse natuurbeleid. Het gaat hier specifiek om Natura 2000 (Natuurbeschermingswet 1998), Flora- en faunawet en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

DRAAGVLAK

De omgeving van het projectgebied is in de loop van het proces voortdurend op de hoogte gehouden van de voortgang en de te maken keuzes. Oplossingen die niet op draagvlak konden rekenen, zijn afgefallen. Bestuurlijk draagvlak is gedurende het proces geborgd door het opstellen van bestuursovereenkomsten. Hierdoor werd na iedere fase vastgelegd dat de bestuurders van de betrokken bestuursorganen nog achter de plannen staan, en kwam eventueel voorbehoud helder boven tafel.

KOSTEN

De integrale varianten in het MER moeten passen binnen het beschikbare budget. Al in stap 1 bleek dat alle strategieën binnen het beschikbare budget vielen, en kosten daarmee geen onderscheidend criterium was. De toetsing op kosten is daarom in stap 1 niet verder uitgewerkt.

2.2 STAP 1 (PERIODE TOT 2010): STRATEGIEËN EN VOORKEURSSTRATEGIE

2.2.1 ONDERZOCHE STRATEGIEËN

Het zoekproces naar de manier waarop de doelstelling van de gebiedsontwikkeling kan worden behaald is gestart met een verkenning van Habiforum (2006). In deze verkenning zijn zes strategieën opgesteld vanuit de rivierkundige doelstelling:

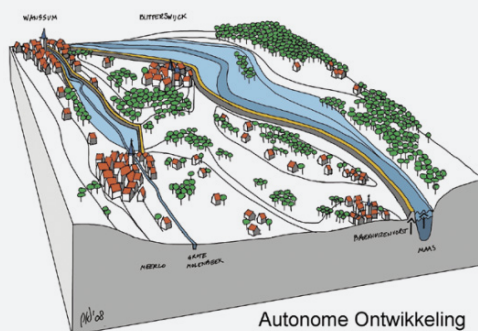
• Autonoom;	Handhaving dijkkring, ophogen kades
• Erosiekade;	Reactivering met bij overstroming verdwijnende kade
• Vijfennegentig;	Reactivering zonder aanvullende maatregelen
• Maatwerkkades;	Volledige reactivering met (ring-)kades
• Inlaat;	Gedeeltelijke reactivering
• Verruiming;	Verbreiding en verdieping nieuwe bedding in de oude Maasarm

Een mogelijke zevende strategie, rivierverruiming in de Maas, is voortijdig afgefallen en daarom niet verder uitgewerkt. Verdere verdieping van de Maas is in dit traject onmogelijk, omdat hier zand uit het Mioceen onder de rivier ligt. Wanneer dit fijne zand aan de oppervlakte komt te liggen, kunnen tijdens hoogwaters grote hoeveelheden wegspoelen waardoor de rivieroever en bedding hun stabiliteit verliezen. Daardoor kan met rivierverruiming geen duurzame waterstandsdaling en bescherming tegen hoogwaters achter de kades worden gegarandeerd.

De zes strategieën worden in onderstaande tabel gevisualiseerd en toegelicht.

STRATEGIE AUTONOOM

- Afsluiten Oude Maasarm;
- Ophogen en versterken van bestaand kadetracé;
- Aanleggen nieuwe kadetracés tot één grote dijkkring;
- Autonome (zeer beperkte) ontwikkeling van ruimtegebruik.

STRATEGIE EROSIEKADE

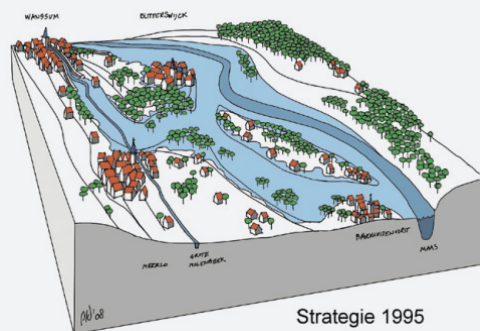
- Afsluiten Oude Maasarm;
- Ophogen en versterken van bestaand kadetracé;
- Aanleggen nieuwe kadetracés tot één grote dijkkring;
- Construeren kade die wegspoelt zodra deze overstroomt;
- Autonome (zeer beperkte) ontwikkeling van ruimtegebruik.

Strategie Erosiekades

STRATEGIE VIJFENNEGENTIG

- Volledige openen Oude Maasarm zonder aanvullende bescherming;
- Verwijderen of verlagen van de kades die in 1995 zijn aangelegd;
- Verwijderen van een aantal obstakels;
- Bieden van eenmalige schadevergoeding en/of uitkoopregeling voor gedupeerden (planschade);
- Bieden van terugkerende schaderegeling/verzekering bij optredende hoogwaters;
- Autonome (zeer beperkte) ontwikkeling van het ruimtegebruik.

Strategie 1995

STRATEGIE MAATWERKKADES

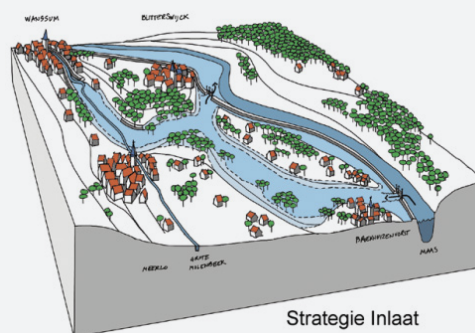
- Volledig openen Oude Maasarm met aanvullende bescherming;
- Bieden van ruimte waar mogelijk, bieden van bescherming waar nodig;
- Verwijderen of verlagen van kades die in 1995 zijn aangelegd;
- Aanleggen en versterken van kades tot nieuwe dijkringen rond kernen Blitterwijk, Wanssum, Broekhuizenenvorst, Broekhuizen en Ooijen;
- Aanleggen van dijkringen rond bebouwingsclusters (waar mogelijk);
- Verlenen van toestemming (onder voorwaarden) voor beschermen van solitaire bebouwing;
- Autonome (zeer beperkte) ontwikkeling van ruimtegebruik buiten de dijkringen;
- Ruimere ontwikkelingsmogelijkheden binnen nieuwe dijkringen.

Strategie Kades

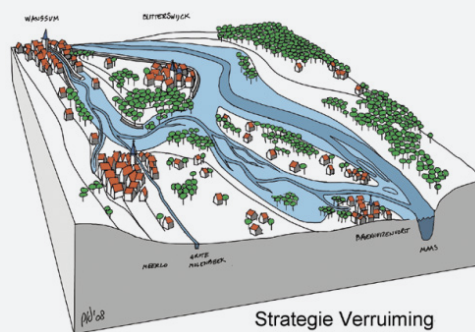
STRATEGIE INLAAT

- Beperkt heropenen Oude Maasarm;
- Instellen en handhaven maximaal debiet voor Oude Maasarm;
- Vervangen kade bij instroom Oude Maasarm door inlaatwerk waarmee maximaal debiet wordt gehandhaafd;
- Nauwelijks ontwikkeling in ruimtegebruik mogelijk.

STRATEGIE VERRUIMING

- Heropenen en aanpassen Oude Maasarm;
- Realiseren extra ruimte voor rivier door ontwikkeling naar waterrijk landschap;
- Verwijderen van aantal obstakels;
- Verlagen maaiveld in Oude Maasarm waardoor meer ruimte voor water en vergroting stroomcapaciteit;
- Diverse varianten mogelijk, variërend van zelden meestromende groene rivier tot permanent stromende nieuwe rivier;
- Ontwikkelingen in ruimtegebruik mogelijk, ook in combinatie met waterrijk landschap.

2.2.2 TOETSING VAN DE STRATEGIEËN

DOELBEREIK

Met geen van de onderzochte strategieën bleken de doelstellingen volledig bereikt te kunnen worden. De strategie Verruiming was de enige strategie die een waterstandsdeling van 35 cm realiseerde; de overige ontwikkelstrategieën bleken allemaal onvoldoende waterstandsdeling te geven. De strategie Verruiming voorzag niet in kades om de dorpskernen en scoorde hierdoor negatief op hoogwaterbescherming en leefbaarheid. De strategie Maatwerkkades biedt hoogwaterbescherming binnen de dijkringen, maar bereikt niet de gewenste waterstandsdeling. Omdat er geen waterstandsdeling wordt bereikt, konden weer geen maatregelen uitgevoerd worden om de leefbaarheid te vergroten.

Hieronder is een samenvatting gegeven van de mate waarin de verschillende strategieën scoren op het bereiken van de verschillende subdoelen. Een nadere toelichting staat in de verkenning van Habiforum (2006).

	Doelbereik				
	1/250 hoogwater- bescherming achter de kades	Water- standsdaling 35 cm	Ontwikkeling natuur en landschap	Vergroten leefbaarheid Wanssum	Ruimte voor economische ontwikkelingen
Autonoom	+	–	–	o	–
Erosiekade	+	–	–	o	–
Vijfennegentig	o	o	+	o	o
Maatwerkkades	+	o	+	o	o
Inlaat	o	o	+	o	o
Verruiming	o	+	+	o	+

Tabel 2.1 Beoordeling van doelbereik van de ontwikkelingsstrategieën

EFFECTEN OP NATUURWAARDEN

De ontwikkelstrategieën lijken niet op onoverkomelijke belemmeringen vanuit de natuurbescherming te stuiten. Bovendien bieden vier strategieën voldoende mogelijkheden voor natuurontwikkeling (zie tabel 2-1). Significante effecten op nabij gelegen Natura 2000-gebieden, zoals Maasduinen en Boschhuizerbergen, zijn echter niet op voorhand uit te sluiten; een Passende beoordeling zal daarom moeten worden uitgevoerd; dit is voorzien in het kader van de m.e.r..

DRAAGVLAK

Tijdens een bijeenkomst met ondernemers, burgers en overheden (2008) zijn de zes strategieën gerangschikt op voorkeursvolgorde. De strategie Vijfennegentig werd unaniem als minst wenselijk beoordeeld; deze werd betiteld als ‘terug naar af’. Ook de strategie Autonoom werd als onwenselijk benoemd omdat het gebied met deze strategie niet verlost wordt van alle rivierkundige beperkingen. Hierdoor zijn de kansen voor verdere ontwikkeling gering. Tevens is deze strategie niet duurzaam, want in de toekomst – bij verhoging van de Maasafvoeren als gevolg van de klimaatverandering – zou de reactivering van de Oude Maasarm alsnog moeten plaatsvinden. De strategie Erosiekade kreeg weinig bijval. Het ontbrak vooral nog aan vertrouwen in deze ontwikkelrichting. De onberekenbaarheid van het water nadat de kade eenmaal is geërodeerd maakt deze strategie onwenselijk. Vrijwel unaniem is de voorkeur uitgesproken voor de strategie Verruiming als principe, met daarin opgenomen de sterke elementen van de strategieën Inlaat en Maatwerkkades.

2.2.3 **KEUZE VOOR VOORKEURSSTRATEGIE (2010)**

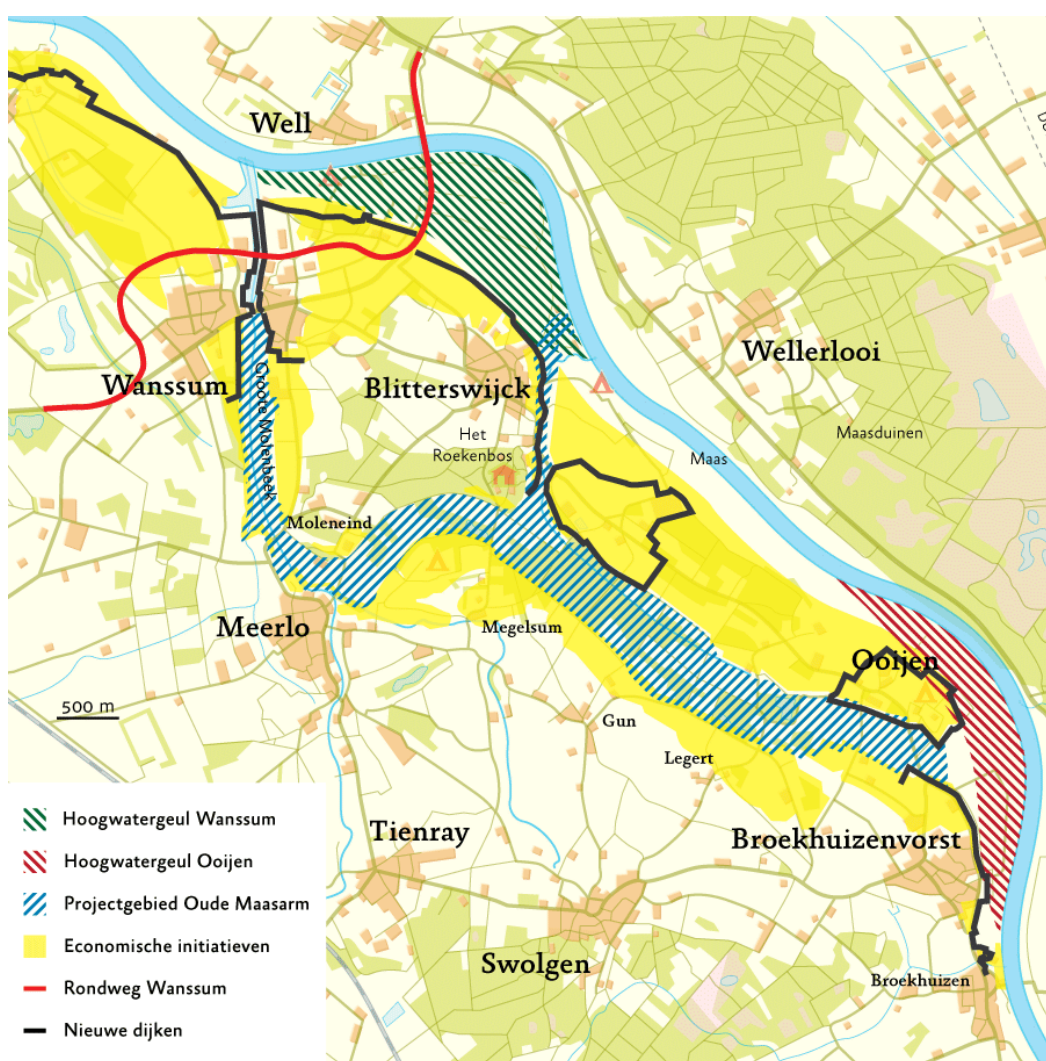
Door de sterke elementen uit de strategie Maatwerkkades en Verruiming te combineren is een Voorkeursstrategie ontstaan, die wel voldoet aan alle doelen:

- De kades uit de strategie Maatwerkkades zorgen voor de hoogwaterbescherming binnen de dijkringen;
- Door verruiming van de geul van de Oude Maasarm in combinatie met de aanleg van hoogwatergeulen in de uiterwaarden uit de strategie Verruiming wordt de waterstandsdaling van meer dan 35 cm bereikt. Op deze manier ontstaat ook de grootste ruimte voor uitbreiding van economische activiteiten en maatregelen om de leefbaarheid in Wanssum te vergroten.

De Voorkeursstrategie is uitgewerkt in het Gebiedsplan Ooijen-Wanssum (2010). Het Gebiedsplan is ter inzage gelegd en de omgeving heeft de mogelijkheid gehad in te spreken op het gebiedsplan. Uit de binnengekomen reacties bleek ruim voldoende draagvlak voor de Voorkeursstrategie.

2.3 STAP 2 (2010-2012): ONTWIKKELRICHTINGEN

De Gebiedsontwikkeling kan worden opgedeeld in een aantal onderdelen (zie figuur 2-2). In tabel 2-2 zijn de verschillende onderdelen aangegeven, waarbij met groen is aangegeven aan welke doelstellingen zij primair bijdragen.

Figuur 2.2 Onderdelen gebiedsontwikkeling

	Hoogwater- bescherming	Rivier- verruiming	Ontwikkeling natuur en landschap	Vergroten leefbaarheid Wanssum	Ruimte voor economische ontwikkelingen
Oude Maasarm		X	X		X
Hoogwatergeul Ooijen		X	X		X
Hoogwatergeul Wanssum		X	X		X
Nieuwe dijken	X				
Rondweg Wanssum				X	X

Tabel 2.2 Onderdelen en doelstellingen gebiedsontwikkeling

Voor elk van deze onderdelen zijn in de periode 2010 tot 2012 ontwikkelrichtingen beschreven en beoordeeld. Veelal zijn de ontwikkelrichtingen opgezet als uitersten, met als doel de gehele bandbreedte van mogelijkheden te onderzoeken. De gekozen voorkeursrichting bleek regelmatig een tussenvariant te zijn, om zo het goede van de uitersten te verenigen, of onwenselijke scherpe kantjes van een ontwikkelrichting weg te nemen.

In een later stadium is de ontwikkeling van de haven in Wanssum als onderdeel toegevoegd aan de Gebiedsontwikkeling. Voor dit onderdeel zijn destijds geen ontwikkelrichtingen gedefinieerd. In het MER worden verschillende varianten voor de ontwikkeling van de haven opgesteld en onderzocht.

2.3.1 **OUDE MAASARM**

De Oude Maasarm is de ruggengraat van de gebiedsontwikkeling. Het herstellen van de mogelijkheid om deze groene rivier tijdens hoogwater mee te laten stromen (de “reactivering”) is een van belangrijkste elementen van de Voorkeursstrategie. Hiervoor worden de kades en andere blokkades voor waterafvoer verwijderd, en het maaiveld verlaagd. Omdat het Maaswater tijdens hoogwater hierdoor weer binnen de huidige kades komt, moeten de binnendijkse dorpskernen langs de Oude Maasarm worden beschermd met kades om het nieuwe, landelijk afgesproken beschermingsniveau te garanderen tegen een hoogwater dat 1/250 per jaar kan voorkomen.

BESCHRIJVING ONTWIKKELRICHTINGEN

Er zijn destijds twee ontwikkelrichtingen gedefinieerd; de “groene” en de “nieuwe” rivier. Bij de ‘groene rivier’ is de rivierverruiming zo minimaal mogelijk. De kades bij Ooijen en Blitterswijk worden verwijderd en een aantal knelpunten wordt aangepast of verwijderd, waardoor het Maaswater in de Oude Maasarm tijdens een overstroming niet wordt opgestuwd. Buiten hoogwatersituaties staat in de Oude Maasarm geen rivierwater.

De ‘nieuwe rivier’ heeft de grootste impact op het plangebied en de omgeving daarvan. De verruiming bestaat naast het verwijderen van kades bij Ooijen en Blitterswijk en aanpak van de bovengenoemde knelpunten ook uit het graven van een nieuwe rivierbedding volgens het tracé van de Oude Maasarm. De bodem van de Oude Maasarm wordt met 4 tot 6 m verlaagd tot beneden het waterpeil van de Maas. Hierdoor wordt de capaciteit van de Oude Maasarm sterk

vergroot en ontstaat er in het huidige landschap een permanent watervoerende, nieuwe rivier. Door de Oude Maasarm te openen en het maaiveld te verlagen, wordt de invloed van rivierwater op de ecologie vergroot en kan rivierafhankelijke natuur langs de Oude Maasarm ontstaan.

BEOORDELING

Doelbereik

De reactivering van de Oude Maasarm draagt bij aan de verlaging van de waterstand en aan de ontwikkeling van natuur en landschap. De beide ontwikkelrichtingen zijn niet onderscheidend voor het beschermingsniveau achter de kades. De omvang van de waterstandsdeling bedraagt voor de Groene rivier ongeveer 15 centimeter en voor de Nieuwe rivier ongeveer 20 centimeter. De Nieuwe rivier heeft hiermee in potentie meer ontwikkelruimte dan de Groene rivier.

Het verder opvoeren van de instroomfrequentie/-duur omwille van een mogelijke ecologische differentiatie aan riviergerelateerde ecotopen kan alleen plaats vinden door vergaande maaiveldverlagingen. Vanuit natuuroogpunt is het op grote schaal graven van geulen en plassen niet wenselijk, omdat het afbreuk doet aan de aanwezige natuurwaarden en morfologie.

Effect op natuurwaarden

Het grote nadeel van de nieuwe rivier is de grondwaterstandsverlaging die deze rivier met zich mee zou brengen. Doordat de nieuwe rivier het waterpeil aanneemt van de Maas en een gebied doorkruist waarin de grondwaterstand aanzienlijk hoger is, zou deze rivier als een enorme “drain” gaan werken.

In en in de nabijheid van het plangebied liggen meerdere verdrogingsgevoelige EHS-gebieden. Deze grondwaterafhankelijke gebieden liggen binnen de invloedssfeer van de verlaging van de grondwaterstand in de ontwikkelrichting ‘nieuwe rivier’. Aantasting van de natuurwaarden in de EHS is in de ontwikkelrichting ‘nieuwe rivier’ zijn daarom niet uit te sluiten. Grondwatermodellen laten geen significante daling in de Natura 2000-gebieden Boschhuizerbergen en Maasduinen zien. De ontwikkelrichting ‘groene rivier’ heeft deze effecten niet, omdat het maaiveld maar zeer beperkt vergraven wordt, waardoor geen verlaging van de grondwaterstand te verwachten is. Daarom scoort deze ontwikkelrichting neutraal op beïnvloeding EHS en Natura 2000.

Door de constante aanvoer van eutroof rivierwater en de mogelijke barrièrevorming is de verwachting dat de effecten van de ‘nieuwe rivier’ op de beschermde planten en dieren groter zijn dan van de ‘groene rivier’. De ‘nieuwe rivier’ scoort daarom slechter op Flora- en faunawet (F&F-wet) dan de groene rivier.

Samenvatting

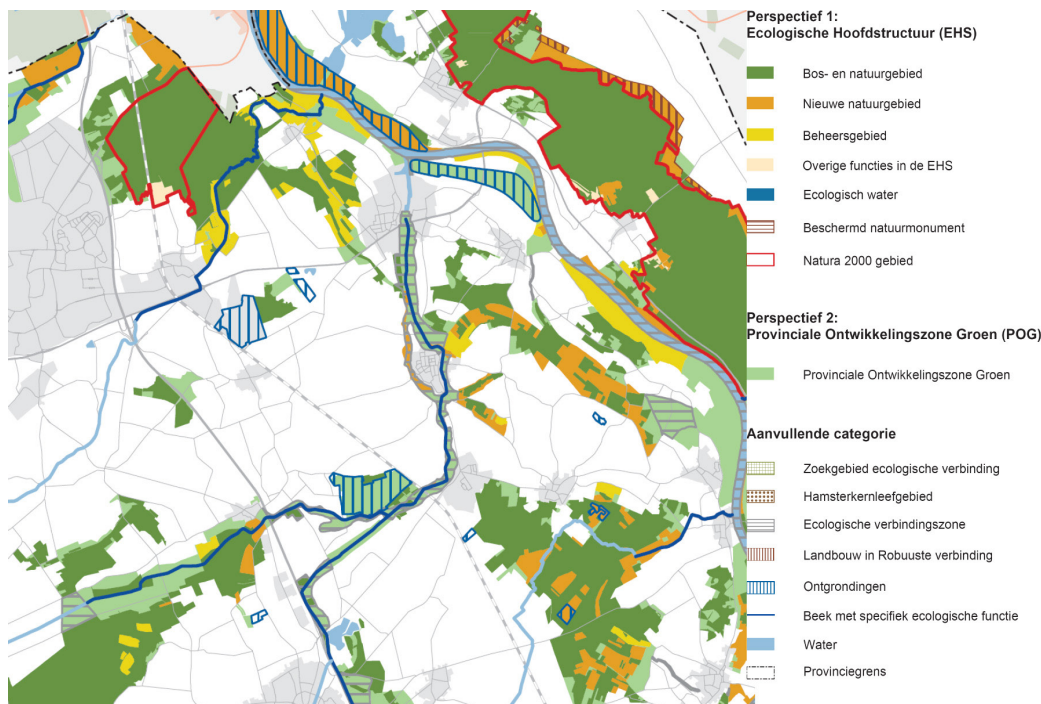
	Doelbereik		Effect op natuurwaarden		
	Waterstandsverlaging 35 cm*	Ontwikkeling natuur en landschap	Natura 2000**	F&F- wet***	EHS*
Groene rivier	+	+	0	0	0
Nieuwe rivier	++	–	0	–	–

* Op basis van Oude Maasarm Ooijen-Wanssum Vergelijking groene en blauwe rivier, 2008

** Gebaseerd op Voortoets Natuurbeschermingswet 1998 Gebiedsontwikkeling Ooijen- Wanssum, 2012

*** Gebaseerd op Oriëntatie natuurcompensatie gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum, 2009, Ecologica

Tabel 2.3 Beoordeling doelbereik en effecten op natuur van ontwikkelrichtingen Oude Maasarm

Figuur 2.3 Natura 2000-gebieden en EHS
(uitsnede van kaart Groene waarden-Plankaart Noord behorend bij POL-herziening 2011)

VOORKEURSRICHTING

Bovenstaande overwegingen hebben geleid tot de keuze van de groene rivier als voorkeursrichting. Hierbij worden de kades bij Ooijen en Blitterswijck verwijderd en een aantal rivierkundige knelpunten aangepakt, waarbij het ontwikkelen van kwelwaterafhankelijke natuur de voorkeur heeft. Er wordt nog wel gestreefd naar het realiseren van zoveel mogelijk waterstandsdeling, zonder dat dit echter mag leiden tot ongewenste grondwaterstandsdeling. Aanvullende verruiming in de Oude Maasarm zal dus altijd maatwerk moeten zijn en specifieke waterveiligheidsdoelen moeten dienen.

2.3.2 **HOOGWATERGEUL OOIJEN**

Aan de bovenstroomse kant van het plangebied, vanaf de instroom van de Oude Maasarm, tot ca. 3 km. stroomafwaarts, is een bocht van de Maas aanwezig die zich blijkt te lenen voor rivierverruimende maatregelen; dit gebied wordt de Kop van Ooijen genoemd. In eerste instantie is een hoogwatergeul onderzocht, vervolgens ook een weerdverlaging daar omheen, en andere inrichtingsmaatregelen. De belangrijkste ontwerpprincipes waren daarbij³:

- Een robuust, toekomstbestendig en flexibel ontwerp;
- Benutten en waar mogelijk versterken van bestaande landschappelijke, geomorfologische en geohydrologische kwaliteiten;
- Benutten en waar mogelijk versterken van bestaande gebruikswaarden

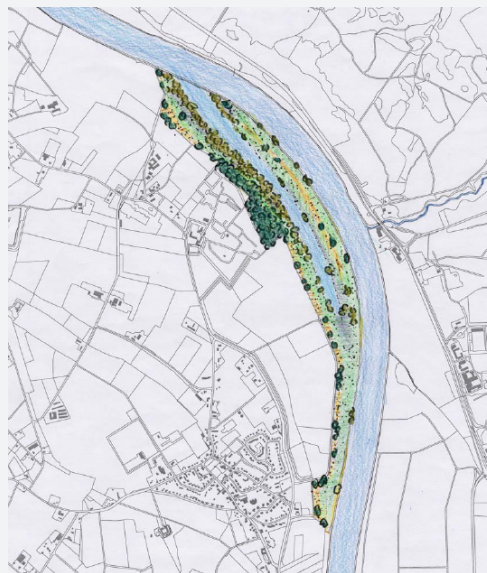
³ Gebaseerd op kwaliteitsprincipes uiterwaardinrichting, Peters, september 2009.

BESCHRIJVING ONTWIKKELRICHTINGEN

Voor de hoogwatergeul Ooijen zijn destijds twee ontwikkelrichtingen onderzocht.

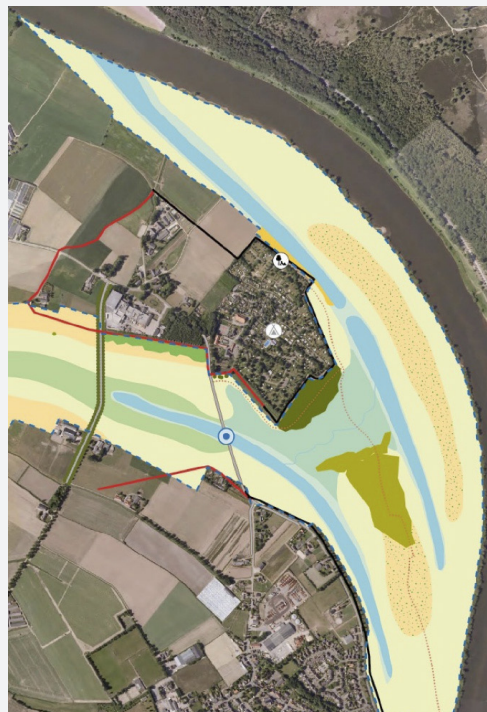
ONTWIKKELRICHTING 1

In de eerste ontwikkelrichting is de hoogwatergeul en de weerdverlaging, benedenstrooms aangetakt aan de Maas. Het is een min of meer stagnante hoogwatergeul die ongeveer 2 weken per jaar meestroomt met de rivier. Op de hogere zandige delen is voornamelijk stroomdalgrasland aanwezig, terwijl oobos en struweel vooral aan de westrand van het gebied voorkomen.

ONTWIKKELRICHTING 2

In de tweede ontwikkelrichting is de hoogwatergeul en de weerdverlaging verder naar het noorden aangetakt aan de Maas. Het noordelijke deel van de hoogwatergeul staat permanent in verbinding met de Maas en is vrij diep. Het zuidelijke deel van de geul is ondieper en staat via een drempel in verbinding met het noordelijke deel. De drempel staat permanent onder water. Het bovenstroomse deel wordt veel minder sterk beïnvloed door Maaswater, waardoor het toetredende kwelwater mede bepalend wordt voor de waterkwaliteit.

BEOORDELING

De twee ontwikkelrichtingen verschillen qua natuureffecten niet voldoende om onderscheidend te zijn. De kleine verschillen in natuureffecten zijn logisch, omdat de ligging van de geul groten-deels gelijk is.

De bijdrage aan de waterstandsdeling is in ontwikkelrichting 2 groter dan in ontwikkelrichting 1. Door de drempel in ontwikkelrichting 2 wordt het bovenstroomse deel van de geul meer beïnvloed door kwelwater. Hierdoor ontstaat een gradiënt met interessante kansen voor natuur. In ontwikkelrichting 1 is er permanente invloed van de rivier in de hoogwatergeul. Daardoor is er geen ruimte voor de kwelwaterafhankelijke natuur.

De geul ligt in ontwikkelrichting 2 meer naar het westen dan bij ontwikkelrichting 1. Hierdoor komt de geul dicht bij de daar aanwezige camping te liggen, waardoor het mogelijk wordt nabij de camping een ligweide/strandje te realiseren. Daarom scoort deze ontwikkelrichting beter op ruimte voor economische ontwikkelingen.

	Doelbereik		
	Waterstands- daling 35 cm	Ontwikkeling natuur en landschap	Ruimte voor economi- sche ontwikkelingen
Ontwikkelrichting 1	+	+	+
Ontwikkelrichting 2	+	++	++

Tabel 2.4 Beoordeling doelbereik hoogwatergeul en weerdverlaging Ooijen
(op basis van Visie Natuur en Landschap Ooijen-Wanssum, Arcadis, 2010)

VOORKEURSRICHTING

Op basis van doelbereik wordt gekozen voor ontwikkelrichting 2.

2.3.3 **HOOGWATERGEUL WANSSUM**

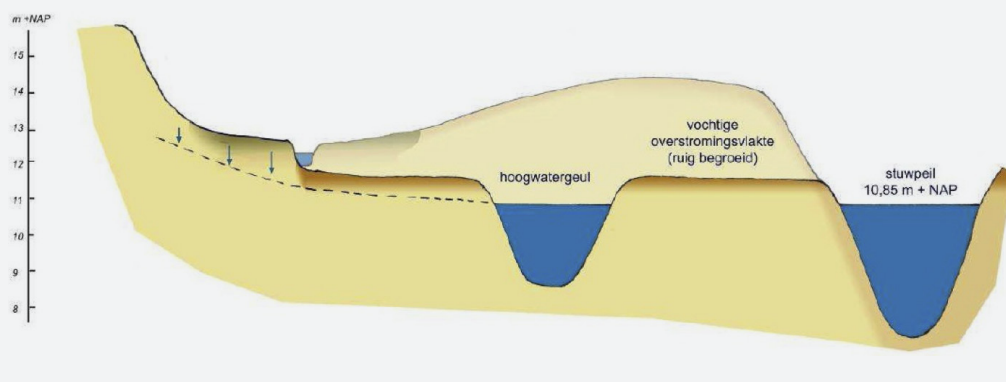
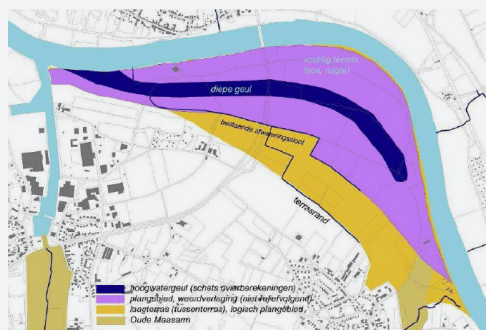
Enkele kilometers benedenstrooms van de Kop van Ooijen bevindt zich wederom een bocht van de Maas die zich bleek te lenen voor rivierverruimende maatregelen. De insteek was hetzelfde als bij de Kop van Ooijen.

BESCHRIJVING ONTWIKKELRICHTINGEN

Voor de hoogwatergeul Wanssum zijn twee ontwikkelrichtingen onderzocht.

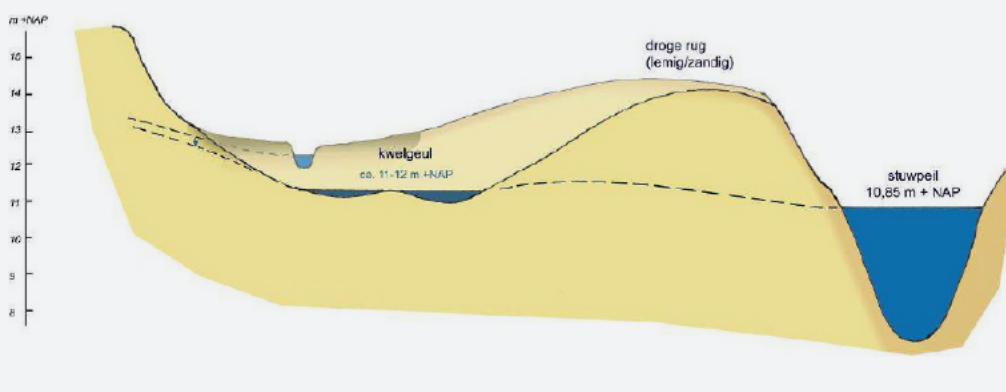
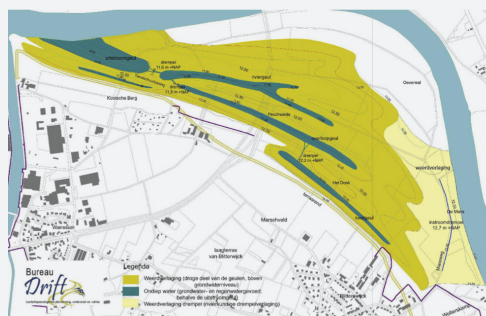
ONTWIKKELRICHTING 1

In de eerste ontwikkelrichting is de hoogwatergeul en de weerdverlaging aansluitend tegen de rivier aan ontworpen. Er is één diepe geul opgenomen, omgeven door vochtig terrein. Tegen de terrasrand aan liggen percelen die niet vergraven worden.

ONTWIKKELRICHTING 2

In de tweede ontwikkelrichting is het huidige reliëf als uitgangspunt voor het ontwerp genomen. Hierin zijn meerdere geulen ontworpen. Sommige van deze geulen zullen door kwel gevoed worden vanuit de hogere delen.

BEOORDELING

De bijdrage aan de waterstandsaling is in ontwikkelrichting 2 groter dan in ontwikkelrichting 1. Doordat in ontwikkelrichting 2 kwelwater wordt opgevangen in de geul, die het dichtst tegen de terrasrand aan ligt, ontstaat een gradiënt met interessante kansen voor natuur. In ontwikkelrichting 1 is er permanente invloed van de rivier in de hoogwatergeul. Daardoor is er geen ruimte voor de kwelwaterafhankelijke natuur.

In ontwikkelrichting 2 is ruimte voor het behoud van een deel van camping De Kooy. Daarom scoort deze ontwikkelrichting beter op ruimte voor economische ontwikkelingen.

	Doelbereik		
	Waterstands- daling 35 cm	Ontwikkeling natuur en landschap	Ruimte voor economi- sche ontwikkelingen
Ontwikkelrichting 1	+	+	+
Ontwikkelrichting 2	+	++	++

Tabel 2.5 Beoordeling doelbereik hoogwatergeul en weerdverlaging Wanssum
(op basis van Hoogwatergeul Wanssum – inrichtingsplan, 2010, Bureau Drift)

VOORKEURSRICHTING

Op basis van doelbereik is gekozen voor het ontwerp dat aansluit bij de natuurlijke laagtes in de weerd, namelijk ontwikkelrichting 2. De huidige hoge oeverwal blijft ongemoeid. Er wordt gebruik gemaakt van de aanwezige grondwaterkwel. Op deze manier sluit de maatregel beter aan op de natuurlijke omgeving en zal het terrein naar verwachting rivierkundig beter te beheren zijn.

2.3.4 **WATERKERINGEN**

De waterkeringen zijn niet uitgewerkt in ontwikkelingsrichtingen. Wel zijn ontwerpprincipes opgesteld. De belangrijkste ontwerpprincipes voor de waterkeringen zijn:

- Zoveel mogelijk volgen van de huidige dijkeringen en dijkkringgebieden uit de Waterwet, zodat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij het vastgestelde wettelijke kader en invulling wordt gegeven aan de afspraken uit het Maasakkoord. Concreet betekent dit:
- Gebieden/woningen die buiten de huidige dijkkringgebieden liggen blijven in principe buitendijks liggen en krijgen geen 1/250 bescherming;
- Gebieden die binnen een dijkkringgebied liggen, krijgen in principe een 1/250 hoogwaterbescherming.
- Achteruitgang in beschermingsniveau ten opzichte van de huidige situatie wordt zoveel mogelijk voorkomen. Indien achteruitgang niet te voorkomen is wordt gekeken naar fysieke of financiële compensatie. Op dit moment bieden de huidige kades een bescherming van 1:30-1:50 jaar.
- Het waterschap Peel en Maasvallei hanteert het beleidsuitgangspunt, dat waterkeringen uit grond worden opgetrokken en met gras zijn begroeid, tenzij dit tot onoverkomelijke problemen leidt ten aanzien van het huidige gebruik of de inpassing. In dat geval kan een harde kering worden overwogen.
- waar gewenst en mogelijk worden waterkeringen landschappelijk ingepast (bijvoorbeeld als verholten kering of multifunctionele kering).

De principes leiden niet op alle plaatsen tot een eenduidige keuze. Op basis van de volgende argumenten is afwijking van de huidige dijkringen/dijkkringgebieden mogelijk en kan maatwerk worden geleverd:

- Wanneer er rivierkundige argumenten zijn om de waterkering anders te situeren, omdat:
- de waterkering hydraulisch ongunstig ligt en opstuwing veroorzaakt;
- de waterkering toekomstige rivierverruiming belemmert (deltaprogramma).
- Wanneer de kosten voor de aanleg van een 1/250 jaar waterkering niet opwegen tegen de te beschermen waarde van de bebouwing. Dit is onder andere het geval bij solitaire bebouwing.
- Wanneer de landschappelijke impact van een primaire waterkering op 1/250 hoogte groot is.
- Wanneer er geen draagvlak is voor de aanleg van een 1/250 jaar waterkering.
- Wanneer er zwaarwegende economische redenen zijn om de waterkering niet te realiseren of anders te situeren.

DRAAGVLAK

De bovenstaande principes zijn aanvullend op en niet conflicterend met het ontwerp kader Maaskaden, leidraad voor het ontwerpen van waterkeringen langs de Maas en uitgangspunt voor het waterschap. De belangrijkste ontwerpprincipes zijn vastgelegd in het Gebiedsplan Ooijen-Wanssum (2010).

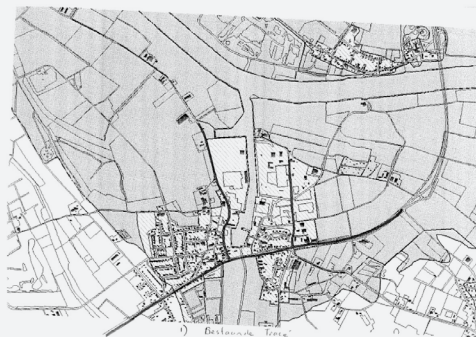
2.3.5 **RONDWEG**

Het dorp Wanssum wordt doorsneden door een provinciale weg, de N270. Het drukke verkeer op deze weg zorgt in de huidige situatie voor hinder, onveilige situaties en verkeerscongestie. Een verdere toename van het verkeer over de huidige infrastructuur, als gevolg van nieuwe economische ontwikkelingen, is onwenselijk, zo niet onmogelijk. Daarom is al jaren gepleit voor maatregelen, bijvoorbeeld door de provinciale weg rond het dorp te leggen.

Bij het opstellen van het Richtingendocument (2008) zijn verschillende ontwikkelrichtingen gedefinieerd. Deze ontwikkelrichtingen worden hieronder beschreven.

BESTAAND WEGTRACÉ (N270)

Het bestaande wegtracé als referentiekader. Dit tracé doorkruist ten oosten van Wanssum het stroomvoerend gebied van de Maas. De weg is aangelegd op het bestaande maai-veld. Dit houdt in dat bij een hoogwaterstand van de Maas dit deel van de N270 tot aan de oprit naar de Maasbrug onder water komt te staan.

BESTAAND TRACÉ PLUS.

Dit tracé bestaat uit technische maatregelen aan het bestaande tracé inclusief een aparte westelijke ontsluiting van het bedrijventerrein. De technische maatregelen bestaan uit het leggen van geluidsarm asfalt, het plaatsen van geluidsschermen en het verdiept leggen van het tracé ter hoogte van de bebouwde kom van Wanssum. De oversteken over de weg worden gerealiseerd met bruggen over de verdiept gelegen weg. De westelijke verbinding met het bedrijventerrein kan met een rotonde worden aangesloten op de N270. Het oostelijke bedrijventerrein krijgt geen nieuwe ontsluitingsweg. De bestaande infrastructuur blijft gehandhaafd.

ZUIDTRACÉ MET WEST-ONTSLUITING

Een zuidtracé inclusief aparte westelijke ontsluiting van het bedrijventerrein. Het zuidtracé, globaal als stippellijn op tekening weergegeven, komt te liggen ten zuiden van de huidige N270 en doorkruist het dal van de Groote Molenbeek.

ZUIDTRACÉ PLUS

Dit is een zuidtracé inclusief aparte westelijke en oostelijke ontsluiting van het bedrijventerrein. Het zuidtracé, globaal als stippellijn op tekening weergegeven, komt te liggen ten zuiden van de huidige N270 en doorkruist het dal van de Groote Molenbeek.

NOORDTRACÉ 1

Dit tracé komt uit op het bedrijventerrein en kruist ten noorden van het bedrijf Top Terra de haven. Dit Tracé is in eerdere onderzoeken in het kader van “Masterplan het Nieuwe Wanssum” gedetailleerder onderzocht.

NOORDTRACÉ 2

Dit tracé kruist ten zuiden van het bedrijf Top Terra de haven.

BEOORDELING

Doelbereik

Voor het doel 1/250 hoogwaterbescherming achter de kades speelt de ontwikkelrichting van de rondweg ook een rol. De waterstandsval van 35 cm wordt bij het bestaand wegtracé en bestaand plus tracé niet gehaald omdat de doorstroom van de oude Maasarm door de haven van Wanssum wordt geblokkeerd door de bestaande brug. Alle overige tracés maken een nieuwe oversteek over de Groote Molenbeek of de Haven waardoor een effectieve reactivering van de oude Maasarm mogelijk wordt.

Voor het doel ontwikkeling natuur en landschap scoren de zuidelijke tracés negatief omdat ze de ontwikkeling van het dal van de Groote Molenbeek belemmeren. De vergroting van de leefbaarheid in Wanssum wordt vooral bereikt door de zuidelijke en de noordelijke tracés. Het verkeer wordt in deze situaties om het dorp heen geleid. Bij het bestaande tracé plus vindt een geringe verbetering plaats, door de technische maatregelen aan de weg.

De ruimte voor economische ontwikkeling wordt bepaald door de ontsluiting van de haven. De ontwikkelrichtingen met alleen een westelijke ontsluiting stimuleren de economische ontwikkeling beperkt. De ontwikkelrichtingen met ontsluiting aan de oost- en de westzijde bieden beduidend meer ruimte voor economische ontwikkeling.

*EFFECTEN OP NATUURWAARDEN***Natura 2000**

Op basis van de huidige gegevens zijn negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten. Dit blijkt uit de Voortoets Natuurbeschermingswet 1998 (CSO, 2012). Hierbij werd gekeken naar stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden Boschhuizerbergen en Maasduinen en de geluidsbelasting. Andere significante effecten op nabij gelegen Natura 2000-gebieden worden in eerste instantie niet verwacht door de keuze voor het tracé van de rondweg.

Flora- en faunawet

In het gebied komen verscheidene onder de Flora- en faunawet beschermde soorten voor⁴. Het aanbrengen van straatverlichting kan dieren die 's nachts actief zijn, zoals de das, negatief beïnvloeden. De westelijke ontsluiting van de haven scheidt een dassenburcht van een deel van het fourageergebied. Deze westelijke ontsluiting is in alle ontwikkelrichtingen opgenomen, behalve in de referentierichting bestaande tracé (N270). Daarmee is dit niet onderscheidend voor de ontwikkelrichtingen.

Bij de zuidelijke rondweg kruist het tracé het dal van Groot Molenbeek. Bij activiteiten bij de oever kan deze tijdelijk ongeschikt raken voor oeverafhankelijke soorten, zoals de waterspitsmuis. Het dal van de Groote Molenbeek is fourageergebied voor de das. Bij het zuidelijke tracé is extra aandacht nodig dat burchten niet van het fourageergebied gescheiden worden.

EHS

In alle ontwikkelrichtingen, snijdt het westelijke tracé ten noorden van Wanssum door EHS. Omdat de ligging van dit deel van het tracé niet varieert, scoren alle ontwikkelrichtingen gelijk op EHS. Alleen de ontwikkelrichting Bestaand tracé snijdt niet door de EHS⁵.

⁴ rapport Oriëntatie natuurcompensatie gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum, 2009, Ecologica

⁵ Rapportage onderzoek planontwikkeling rondweg Wanssum, 2008

SAMENVATTING

	Doelbereik					Effecten op natuurwaarden***		
	1/250 hoogwater-- bescherming achter de kades	Waterstands-daling 35 cm	Ontwikkeling natuur en landschap	Vergroten leefbaar- heid Wanssum	Ruimte voor econo- mische ontwikke- lingen	Natura 2000**	F&F-wet*	EHS
Bestaand tracé	o	-	o	-	-	o	o	o
Bestaand plus tracé	o	-	o	o	+	-	-	-
Zuidtracé met west-ontsluiting	o	+	-	+	+	-	-	-
Zuidtracé plus	o	+	-	+	++	-	-	-
Noordtracé 1	o	+	o	+	++	-	-	-
Noordtracé 2	o	+	o	+	++	-	-	-

* In afwijking tot de overige onderdelen, is F&F wet beoordeeld op basis van het rapport Oriëntatie natuurcompensatie gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum, 2009, Ecologica)

** Effecten op Natura 2000 gebieden zijn beoordeeld op basis van Voortoets Natuurbeschermingswet 1998, gebieds-ontwikkeling Ooijen-Wanssum, 2012, CSO)

*** De effecten op natuurwaarden en de wijze waarop deze kunnen worden geminimaliseerd, zullen in de komende periode worden onderzocht.

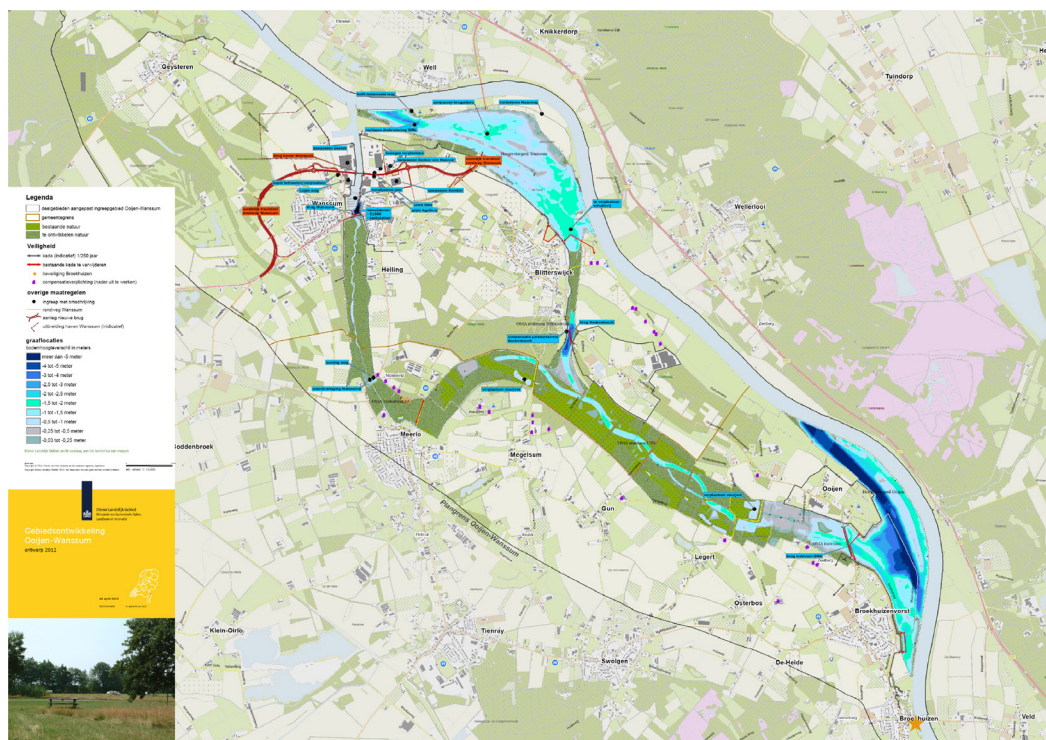
Tabel 2.8 Beoordeling doelbereik en effecten op natuurwaarden van ontwikkelrichtingen voor tracé rondweg (op basis van Rapportage onderzoek planontwikkeling rondweg Wanssum, 2008)

VOORKEURSRICHTING

Op basis van het doelbereik is gekozen voor het Noordtracé 1. Omdat er nog geen zicht is op de mogelijke effecten van de rondweg op Natura 2000-gebieden is het nog niet mogelijk een definitieve keuze te maken. Nader onderzoek moet uitwijzen wat de omvang van stikstofdepositie van de rondweg op de Natura 2000-gebieden is. Omdat in de gebiedsontwikkeling ook sprake is van maatregelen waardoor de stikstofuitstoot wordt verminderd, is de verwachting dat mitigatie mogelijk is. Dit wordt in een passende beoordeling voor de rondweg beoordeeld (zie par. 4.3).

2.3.6 KEUZE VOOR VORKEURSATERNATIEF

Op grond van de beoordeling van de ontwikkelrichtingen per onderdeel van de gebiedsontwikkeling is uiteindelijk een integraal Voorkeursalternatief samengesteld. Een korte beschrijving van dit tussenresultaat wordt hieronder gegeven. Daarbij is ook de uitbreiding van de haven opgenomen, een onderdeel dat in het kader van de doelstelling “Nieuwe economische ontwikkeling” in latere instantie aan de Gebiedsontwikkeling is toegevoegd.

Figuur 3.1 Voorkeursalternatief Ooijen Wanssum

OUDE MAASARM

Bij de reactivering van de Oude Maasarm worden de kades bij Ooijen en Blitterswijk verwijderd en een aantal rivierkundige knelpunten aangepakt. De geul wordt ondiep gegraven tot circa grondwaterniveau. Het maaiveld rondom de instroomgeul wordt geleidelijk verlaagd. Het lage deel tussen de instroom Oude Maasarm en de hoogwatergeul wordt smal gehouden, met een drempel tussen beide om het drainerend effect op de omgeving beperkt te houden. Haaks op de instroom van de Oude Maasarm loopt nu een weg; bij reactivering komt deze weg op een lange brug over de instroom te liggen.

De verbinding tussen de Oude Maasarm en de haven van Wanssum, onder de huidige N270, is een rivierkundige flessenhals. Deze wordt verruimd, waarbij de weg (in de toekomst bestemd voor lokaal verkeer) op een brug wordt gelegd.

In de Oude Maasarm wordt een lang lint van plassen gegraven. De natuurontwikkeling in de Oude Maasarm is gericht op het ontstaan van broekbossen met op enkele plaatsen moeras en plassen. Het dal van de Groote Molenbeek krijgt een natuurlijke inrichting waarbij de beek wordt omgeven door een strook nat grasland, die overgaat in vochtig grasland. Op de meest kansrijke plekken voor kwelvegetatie wordt de voedselrijke toplaag verwijderd.

HOOGWATERGEUL OOIJEN

De hoogwatergeul Ooijen omvat een weerdverlaging met een hoogwatergeul, waarvan het noordelijk deel permanent in verbinding staat met de Maas. In het gebied rond de geul is een afwisseling van vochtig en droog grasland en kruiden- en faunairijk grasland voorzien. De weerdverlaging wordt reliëfvolgend uitgevoerd, met een oeverwal dicht langs de Maas en de geul tegen de terrasrand. De diepte van de geul neemt van het noorden naar het zuiden toe af. Bovenstrooms is de geul gescheiden van de Maas door een “drempel” in het maaiveld achter te laten. Tussen het noordelijk en zuidelijk deel wordt het maaiveld minder diep ontgraven, zodat er een natuurlijke drempel ontstaat tussen beide delen. Het zuidelijk deel wordt hierdoor vooral gevoed met kwelwater en het noordelijk deel met rivierwater.

HOOGWATERGEUL WANSSUM

De hoogwatergeul Wanssum omvat een weerdverlaging met een hoogwatergeul, waarvan het noordelijk deel permanent in verbinding staat met de Maas. De hoogwatergeul ligt als een waai-erpatroon tussen de Maas en de waterkering. In het gebied rond de geul is een afwisseling van vochtig- en drooggrasland en kruiden- en faunairijk grasland voorzien. De weerdverlaging wordt reliëfvolgend uitgevoerd. De oeverwal dicht langs de Maas blijft onvergraven, de laagte tegen de terrasrand aan wordt versterkt. De hoogwatergeul is relatief ondiep. Er wordt een brede waaier van kwelgeulen aangelegd in de bestaande laagte van het gebied. De kwelgeulen hebben een beperkte diepte tot circa grondwaterniveau. Door ‘drempels’ te handhaven in de kwelgeulen wordt grondwater vastgehouden, maar stromen de drempels over bij hoge afvoeren.

WATERKERINGEN

Op basis van de ontwerpprincipes uit hoofdstuk 2 is een ontwerp voor de hoogwaterbescherming en de ligging van de waterkeringen binnen de gebiedsontwikkeling gemaakt. De ontwerpprincipes worden toegepast op de vier dijkringen. Daarnaast is er een aantal buitendijks gelegen gebieden waar andere oplossingen zullen worden genomen om de hoogwaterbescherming te vergroten.

RONDWEG EN BRUGGEN

De nieuwe rondweg heeft een lengte van circa 3,5 km, bestaande uit een rijbaan met twee stroken. Ongeveer 600 m van het tracé wordt verhoogd aangelegd om de haven van Wanssum te kunnen kruisen. De rondweg begint aan de westkant als een afbuiging van de bestaande Venrayseweg. De locatie van deze afbuiging is bepaald door de aanwezigheid van de EHS. De weg ligt op maaiveld en gaat met een boog om de westelijke bebouwing van Wanssum heen. Voor fietsers, landbouw- en lokaalverkeer is in het gemeentelijke wegennet een parallelweg voorzien.

De hoogte van de brug over de haven is afgestemd op een minimaal vereiste doorvaartheogte bij hoogwater. Het tracé loopt tussen de bedrijven Topterra en Geelen Beton door en sluit aan de oostzijde aan op de Busserhofweg. In het verlengde van de Busserhofweg gaat het tracé verder over op het maaiveld naar de bestaande Koninginnebrug.

HAVEN WANSUM

De uitbreiding van de Haven Wanssum is een particulier initiatief. Aan de westkant van de haven wordt vanaf de zuidoost hoek van de huidige insteekhaven een uitbreiding van deze insteekhaven voorzien. Op het omliggende bedrijventerrein is ruimte voor uitbreiding van watergebonden activiteiten. Dit terrein is geschikt voor vestiging van bedrijven die vallen onder de milieucategorieën 3 en 4 en onder stringente voorwaarden kan medewerking aan de vestiging van milieucategorie 5 worden overwogen. Aan de oostkant van de haven is tussen de rondweg, de toegangsweg tot de rondweg en de Venrayseweg ruimte voor uitbreiding van het bedrijventerrein met bedrijven die vallen onder de milieucategorieën 2 - 4. Onder stringente voorwaarden kan ook hier milieucategorie 5 worden overwogen.

HOOFDSTUK 3

DE TE ONDERZOEKEN VARIANTEN

Met de keuze voor het Voorkeursalternatief zijn de hoofdlijnen van de gebiedsontwikkeling vastgelegd. Het Voorkeursalternatief is opgenomen in het Verkenningenrapport dat in het kader van de MIRT-procedure is opgesteld. Eind 2012 heeft de Staatssecretaris het Voorkeursalternatief vastgesteld.

Binnen het Voorkeursalternatief zijn nog verschillende mogelijkheden om de hoofdlijnen in te vullen en de gebiedsontwikkeling vorm te geven. Deze mogelijkheden zijn opgenomen in varianten, die in de komende periode op milieueffecten zullen worden onderzocht. Dit is stap 3 in het planproces (zie par. 2.1 voor een overzicht van de stappen).

De doelstellingen ‘Hoogwaterbescherming’ en ‘Waterstandsdeling’ zijn leidend geweest voor de hele gebiedsontwikkeling. De drie varianten onderzoeken vooral de uitersten van de overige drie doelstellingen, te weten;

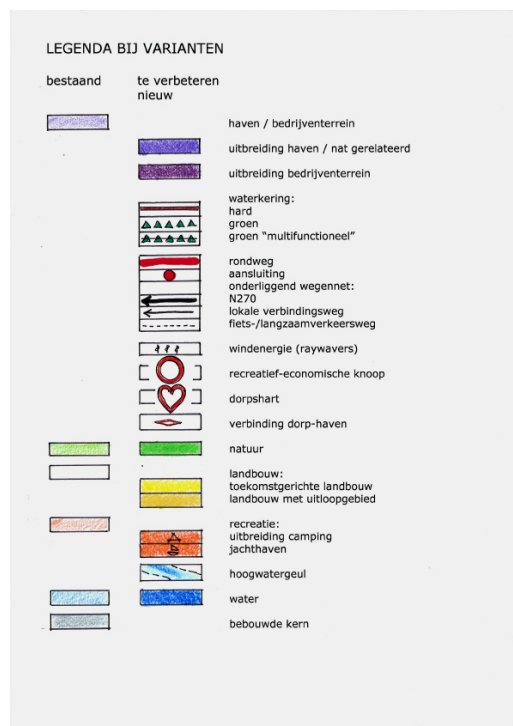
- Ontwikkelen van natuur en landschap;
- Vergroten van de leefbaarheid in Wanssum;
- Ruimte voor nieuwe economische ontwikkelingen.

Op basis van de effectbeoordelingen, kan blijken dat het ontwerp van de verschillende onderdelen in de varianten nog aanpassing behoeft (dit geldt ook voor de rivierverruimende maatregelen). De varianten worden daarom niet tegelijkertijd maar na elkaar onderzocht, waardoor gebleken milieu-effecten van de ene variant kunnen leiden tot aanpassing van de volgende variant. Uiteindelijk wordt een Voorkeursvariant gekozen op basis van de effecten van alle drie hier gepresenteerde varianten. Daarin worden alle “lessen” uit de varianten gebruikt om tot een geoptimaliseerd plan te komen.

MOGELIJKHEID TOT INBRENG PARTICULIERE EN PRIVATE INITIATIEVEN

Het projectbureau Ooijen-Wanssum heeft een initiatievenloket voor particuliere alternatieven. Hier kunnen particulieren en private partijen initiatieven aandragen binnen het projectgebied, die onder voorwaarden kunnen worden meegenomen in het Inpassingsplan. Initiatieven die voldoen aan de voorwaarden worden ook in het MER opgenomen. De voorwaarden zijn op te vragen bij het projectbureau Ooijen-Wanssum.

De verschillende varianten voor de inrichting van het gebied worden in dit hoofdstuk met enkele schetsen gepresenteerd. De legenda van deze schetsen vindt u hieronder, evenals een beeld van de huidige situatie in en rond Wanssum, waar diverse maatregelen zijn gepland.

Figuur 3.1 Legenda schetsen van varianten

Figuur 3.2 Bestaande situatie deelgebied Wanssum

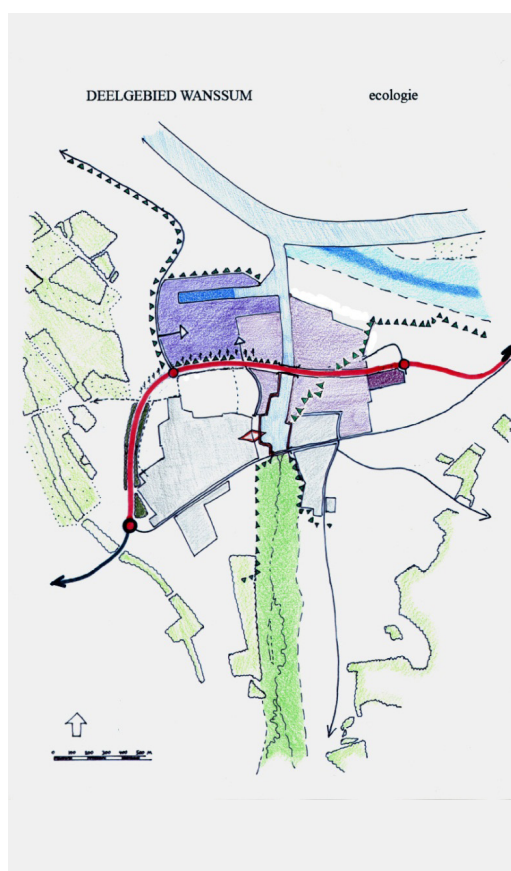
3.1 **VARIANT 1: ONTWIKKELEN VAN NATUUR EN LANDSCHAP**

In variant 1 staan de ecologische, landschappelijke kwaliteiten en de te ontwikkelen natuur en landschap en fysieke duurzaamheid centraal. De maatregelen worden zodanig gerealiseerd dat deze bijdragen aan de kwaliteit van natuur en landschap c.q. de negatieve effecten hierop minimaliseren. Dat betekent dat binnen de grenzen van het Voorkeursalternatief zo veel mogelijk EHS wordt gerealiseerd.

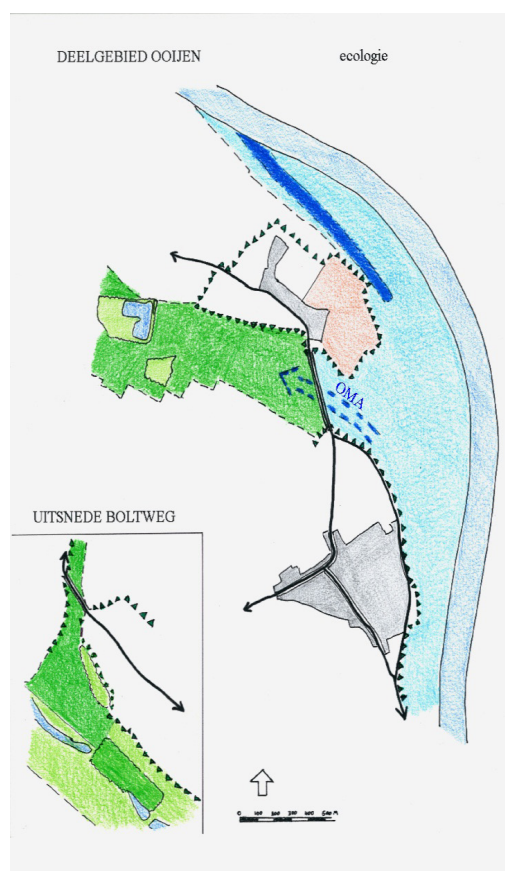
Zowel de haven als het oostelijke deel van het huidige bedrijventerrein krijgen een relatief bescheiden uitbreiding. De uitbreiding aan de oostzijde is slechts bestemd voor die bedrijven die door de gebiedsontwikkeling geheel of gedeeltelijk moeten verplaatsen en een nieuwe plek moeten zoeken.

In deze variant past ook de opwekking van duurzame energie. De plaatsing van 150 windturbines van het type raywaver langs de rondweg wordt onderzocht; hierdoor ontstaat een accent in het landschap.

De rondweg wordt op zo groot mogelijke afstand van de EHS aan de westzijde van Wanssum gelegd. De weg wordt groen ingepast. Er wordt een parallelstructuur aan de noordzijde van de rondweg aangelegd. Deze dient tevens als ontsluitingsweg van de haven. De aansluiting van de rondweg naar de haven ligt oostelijker dan in de andere varianten.

Figuur 3.3 Schets van variant 1, deelgebied Wanssum

Figuur 3.4 Schets variant 1, deelgebied Ooijen en Boltweg

3.2 **VARIANT 2: VERGROTEN VAN DE LEEFBAARHEID**

Deze variant heeft als uitgangspunt het vergroten van de leefbaarheid van de kernen. De doelstelling van de gebiedsontwikkeling ziet speciaal op de vergroting van de leefbaarheid in Wanssum, maar omdat de varianten het totale plangebied beschouwen, is ook gekeken naar mogelijkheden voor vergroting van de leefbaarheid elders in het plangebied. Leefbaarheid is uitgesplitst in de begrippen ‘minder hinder’ en ‘sociale duurzaamheid’.

‘Minder hinder’ wordt allereerst gegenereerd door het ontwerp van de rondweg. Deze weg wordt zowel aan de west- als noordkant verder van de kern gelegd. Er komt een parallelweg ten zuiden van de rondweg. Hiermee is het noordwesten van Wanssum goed verbonden met de rondweg. Door de noordelijke ligging van de rondweg wordt de ruimte voor de haven iets minder, voordeel is dat de weg verder van bewoning af komt te liggen. De verschuiving naar het noorden is slechts gering, vanwege de ligging van bedrijfsgebouwen en de eisen die aan de weg gesteld worden.

Daarnaast is het begrip ‘minder hinder’ sturend voor de zonering van de haven en het bedrijventerrein. In variant 2 zijn de haven en het oostelijke bedrijventerrein groter dan in variant 1, maar kleiner dan in variant 3 ‘ruimte voor economische ontwikkelingen’ (zie hierna). Zo is er wel ruimte voor vitale bedrijvigheid en nieuwe investeringen, maar is er ook oog voor de mogelijke hinder die hierdoor ontstaat. De haven en het bedrijventerrein worden pragmatisch tegen hoogwater beschermd. Delen liggen binnendijks en andere delen buitendijks.

Figuur 3.5 Schets variant 2, deelgebied Wanssum

Sociale duurzaamheid geeft invulling aan de sociale kanten van een woonkern. Bij Wanssum is er ruimte voor versterking van de dorpskern. De afwaardering van de N270 gaat samen met bieden van ruimte voor dorpsgerelateerde functies zoals een multifunctionele accommodatie en sport- en recreatieve voorzieningen. Door de oprichting van een multifunctionele accommodatie worden de verschillende kwadranten van Wanssum bij elkaar gebracht. Ook is er ruimte voor evenementen en activiteiten, eventueel in samenhang met de huidige sportvelden. De voorzieningen richten zich op de bewoners van Wanssum en de omliggende kernen.

Door het noordelijke deel van het Molenbeekdal beter te ontsluiten voor wandelaars, ontstaat een uitloopgebied voor Wanssum. Er kan dan een ommetje gelopen worden langs de beek en over de dijk terug.

Voor lokale ondernemers wordt uitbreidingsruimte gecreëerd door met de begrenzing van de EHS rekening te houden. Op diverse plaatsen zal de bestemming niet van landbouw in natuur wijzigen, maar landbouw blijven. Wanneer de uitbreidingsplannen concreter worden, maakt dit realisatie van de plannen eenvoudiger. Op deze manier wordt onder andere in Ooijen ruimte gebonden aan lokale initiatieven.

Bij de aanleg van de waterkeringen wordt waar mogelijk ingezet op multifunctionele dijken. Hierbij wordt gedacht aan fietspaden op de dijk, in combinatie met wandelroutes.

3.3 **VARIANT 3: RUIMTE VOOR ECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN**

De derde variant gaat uit van maximale economische ontwikkelingen, binnen de kaders die in het Voorkeursalternatief zijn geschetst. Dat betekent ruimte voor de (havengebonden) bedrijvigheid, landbouw en recreatie.

De haven wordt binnen de kaders van het Voorkeursalternatief maximaal ingevuld. Ook de uitbreiding van het oostelijke bedrijventerrein wordt maximaal. De haven wordt geheel binnendijks aangelegd. Dit biedt mogelijkheden voor een optimaal gebruik van het terrein voor bedrijfsactiviteiten. Waar mogelijk en wenselijk wordt een combinatie van de kade en de loswal onderzocht. Bij de haven worden windturbines van het type raywaver geplaatst.

De rondweg rond Wanssum wordt verkeerskundig geoptimaliseerd, zonder parallelstructuur. De westzijde van Wanssum is via de huidige infrastructuur verbonden met de rondweg. Wel komt er langs het water een fietsverbinding tussen Wanssum en de haven, zodat werknemers bij hun werk kunnen komen.

Voor lokale ondernemers wordt uitbreidingsruimte gecreëerd door met de begrenzing van de EHS rekening te houden. Het dal van de Molenbeek wordt buiten de EHS gehouden. Zo blijft hier ruimte voor landbouw, mogelijk gecombineerd met recreatieve voorzieningen. Tegen het dorp Wanssum aan, kan de jachthaven worden vergroot, eventueel ook aan de zuidzijde van de N270. Hier is ook ruimte voor de ontwikkeling van horeca en verwante toeristische voorzieningen. De voorzieningen richten zich op het aantrekken van bezoekers van buiten. Ook bij de hoogwatergeulen van Wanssum en Ooijen wordt rekening gehouden met intensief recreatief medegebruik. Daarnaast wordt in deze variant rekening gehouden met het evt. “omputten” van grond ter plaatse van de hoogwatergeulen (m.n. hoogwatergeul Ooijen). Daarbij wordt er in eerste instantie dieper ontgraven dan voor de hoogwatergeul nodig is, en wordt vervolgens overtollige grond die vrijkomt uit de gebiedsontwikkeling (bijv. de bovenste meters “deklaag” van de hoogwatergeulen, die tijdelijk apart gezet is) weer in de geul teruggestort, tot het juiste profiel van de hoogwatergeulen is verkregen. Met deze werkwijze kan de overtollige grond toch binnen het project worden verwerkt.

Figuur 3.6 Schets variant 3, deelgebied Wanssum

3.4 **SAMENVATTEND OVERZICHT**

	Variant 1 Ecologie en landschap	Variant 2 Leefbaarheid	Variant 3 Economische ontwikkelruimte
Uitbreiding haven	Minimaal	Gemiddeld	Maximaal
Bescherming haven tegen hoogwater	Haven volledig buitendijks	Haven gedeeltelijk buitendijks	Haven volledig binnendijks
Knoop Wanssum: kruising N270 en Grote Molenbeek	Niet ontwikkelen, ruimte voor water en natuur	Ruimte voor uitloop vanuit Wanssum, sport en multi- functionele accommodatie	Ruimte voor recreatie: uitbreiding jachthaven en horeca
Ligging en inpassing rondweg	Tegen Wanssum, afstand van natuur. Parallelweg aan noordzijde rondweg, dient tevens als ontsluiting voor het bedrijventerrein. Landschappelijk ingepast	Op afstand van Wanssum, zo veel mogelijk groen ingepast. Parallelweg ten zuiden van rondweg.	Verkeerskundig zo gunstig mogelijke ligging rondweg. Geen parallelstructuur.
Oostelijk bedrijventerrein	Niet of minimaal uitbreiden	Gemiddeld uitbreiden	Maximaal ontwikkelen
Windturbines (raywavers)	Langs rondweg	Geen	Op bedrijventerrein
Economische ruimte rond Ooijen	Niet, EHS in oosten en zuiden direct tegen de waterkering aan.	EHS in oosten en zuiden niet overal tegen dijkkring aan, om economische ontwikke- lingen niet te frustreren	EHS in oosten en zuiden niet overal tegen dijkkring aan, om economische ontwikke- lingen niet te frustreren
Molenbeekdal	Volledig natuur	Noordelijke deel: landbouw met recreatief medegebruik (uitloop- gebied van Wanssum) Zuidelijk deel: natuur	Landbouw en ruimte voor de ontwikkeling van horeca en toeristische voorzieningen.
Hoogwatergeulen	Natuur	Natuur	Recreatief medegebruik

3.5 **VOORKEURSARIANT**

Op basis van de effectbeoordelingen van de drie varianten, zal een voorkeursvariant worden bepaald. De milieueffecten kunnen hierbij een sturend effect hebben in het uiteindelijke ontwerp van de verschillende onderdelen van de voorkeursvariant. Zo wordt een geoptimaliseerd plan verkregen.

HOOFDSTUK 4

HOE GAAN WE VARIANTEN BEOORDELEN?

4.1 **ONDERZOEK NAAR MILIEUEFFECTEN**

In het Milieueffectrapport (MER) worden de effecten van de varianten op de volgende milieuthema's onderzocht. De effecten worden vergeleken met de autonome situatie.

- Rivierkunde
- Water en bodem
- Natuur
- Landschap, cultuurhistorie en archeologie
- Leefomgeving

EFFECTEN TIJDENS EN NA REALISATIE

Sommige effecten van de gebiedsontwikkeling treden op na realisatie (gebruiksfase). Andere effecten zijn juist merkbaar tijdens de realisatie (uitvoeringsfase). In het MER worden alle effecten onderzocht die nodig zijn voor vaststelling van het Inpassingsplan. Deze betreffen vooral de eindinrichting, maar ook zal worden gecontroleerd of er in de uitvoeringsfase er qua milieueffecten geen onoverkomelijke belemmeringen kunnen optreden, die een aanpassing van het plan nodig maken.

Voor een deel van de milieueffecten geldt dat deze tijdens de uitvoeringsfase kleiner zullen zijn dan de effecten in de gebruiksfase. De grondwatereffecten van de haven en de hoogwatergeulen bijvoorbeeld zijn in de gebruiksfase het grootst; in de uitvoeringsfase groeien de effecten als het ware naar dit eindbeeld toe. Dit geldt ook voor de waterstandseffecten op de Maas.

Voor geluid- en luchteffecten zijn de effecten tijdens de uitvoering wél relevant; daarbij gaat het met name om de ontgraving en het transport van grond. In het MER wordt onderzocht of en zo ja in hoeverre deze effecten zodanig zijn dat bijstelling van het plan nodig is. Hierbij wordt tevens kwalitatief beoordeeld of de geluid- en luchteffecten significante effecten op beschermde natuurwaarden hebben.

De effecten tijdens uitvoering zullen apart van de varianten worden beschouwd, op basis van voorlopige aannames over de uitvoeringsmethode.

De definitieve uitvoeringsmethode wordt vastgelegd in het kader van de verlening van vergunningen voor het project. De effecten van de uitvoeringsmethode zullen dan nogmaals tegen het licht worden gehouden.

DETAILNIVEAU VAN DE MILIEUONDERZOEKEN

Het detailniveau van de onderzoeken in het MER sluit aan bij het detailniveau van het Provinciaal Inpassingsplan. In het Inpassingsplan is het detailniveau per onderdeel van de Gebiedsontwikkeling verschillend; de onderzochte milieueffecten verschillen hiermee ook per onderdeel. De aanpassingen aan de waterstaatswerken – de hoogwatergeulen en de waterkeringen – moeten qua detailniveau voldoen aan de eisen die de Waterwet daaraan stelt. De onderzoeken sluiten aan bij dit gevraagde detailniveau.

STUDIEGEBIED EN MILIEUEFFECTEN BUITEN NEDERLAND

De meeste effecten zullen binnen het plangebied optreden, maar voor sommige milieuthema's worden ook effecten buiten het plangebied verwacht. Er worden geen milieueffecten buiten Nederland verwacht.

Desalniettemin zal deze Notitie reikwijdte en detailniveau in het kader van de ter inzagelegging en de raadpleging van de bestuursorganen ook aan de Duitse overheid worden aangeboden. In overleg met de hen zal de verdere betrokkenheid bij de m.e.r. worden bepaald.

4.2 **TOELICHTING OP DE ONDERZOEKEN**

Hier onder worden per thema de belangrijkste punten toegelicht.

4.2.1 **RIVIERKUNDE**

De hoofdcriteria voor de rivierkundige beoordeling zijn:

- veiligheid (toetsing aan de (hydraulische) doelstelling en beperken benedenstroomse opstuwing);
- hinder of schade (inundatie van uiterwaarden en dwarsstroming);
- bodem en morfologie (effecten scheepvaart en onderhoud).

De hydraulische berekeningen worden uitgevoerd met het model WAQUA en de database BASELINE. Het effect van de nevengeulen op de aanzanding wordt afgeleid uit de hydraulische berekeningen.

Een van de projectdoelstellingen is het bieden van economische ontwikkelruimte aan bedrijven. De ontwikkelruimte wordt bepaald door de centimeters overruimte in de waterstandsdeling. Deze centimeters kunnen worden ingezet voor plannen die een opstuwende werking hebben op de maatgevende waterstand op de Maas, bijvoorbeeld de bouw van een extra stal of uitbreiding van bestaande bebouwing. Hoe meer centimeters overruimte, hoe meer ruimte er is voor ontwikkelingen die opstuwing veroorzaken.

Het studiegebied is groter dan alleen het plangebied. De waterstandsdeling wordt getoetst op rivierkilometer 123. Zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts worden effecten verwacht. Wanneer de hoogwatergeulen en Oude Maasarm actief zijn kunnen in de uitstroomopening van de hoogwatergeulen en Oude Maasarm hoge dwarsstromingen optreden en kan een lokale verhoging van de waterstand optreden. Bovenstrooms zijn waterstandsdelingen te verwachten, en kan aanzanding in de Maas optreden rond de locaties waar het water de Oude Maasarm of de hoogwatergeulen instroomt. Dit zijn belangrijke aandachtspunten voor het onderzoek.

4.2.2 **WATER EN BODEM**

GRONDWATER

De effecten op grondwater worden in beeld gebracht met een uitgebreid rekenkundig model van het Waterschap Peel en Maasvallei. De volgende effecten worden berekend:

- verandering Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand (GHG), Gemiddelde Voorjaars Grondwaterstand (GVG) en Gemiddelde Laagste Grondwaterstand (GLG);
- kwelverandering voorjaarssituatie of jaargemiddelde;
- verandering stijghoogte hoogwatersituatie;
- verandering van kwel in een maatgevende hoogwatersituatie.

De uitkomsten van het grondwateronderzoek vormen de input voor het onderzoek voor natuur naar verdrogings- en vernattingsaspecten en voor de gebruiksfuncties verandering van landbouwkundig gebruik en invloed op gebouwen.

OPPERVLAKTEWATER

In het kader van dit milieuaspect wordt onderzocht in hoeverre de varianten bijdragen aan de opgave vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW) en eventuele nevendoelen (Natuurbeschermingswet). Hiervoor worden de hydrologische - en morfologische ontwerpkenmerken van de verschillende relevante deelgebieden/objecten in ogenschouw genomen (zoals substraat, waterdiepte, oevertaluds, peilfluctuaties, watervoerendheid, mate van isolatie en kwel).

Aan de hand van dergelijke kenmerken wordt bekeken in hoeverre de inrichting ook daadwerkelijk een bijdrage levert aan de gegeven realisatie van de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water als het gaat om te realiseren (aquatische) habitats en habitatkwaliteit (variatie aan watertypen, droge en natte natuur grazige vegetaties) en/of Natura 2000 soorten.

BODEM

Het milieuthema bodem is niet onderscheidend tussen de varianten die in het MER worden onderzocht. De varianten die onderzocht worden, zijn in het buitengebied, waar geen historische puntverontreinigingen verwacht worden. Daarom wordt het thema bodem niet meegenomen in de beoordeling van de varianten. Bij de beschrijving van de voorkeursvariant in het MER wordt de milieukwaliteit van de bodem wel meegenomen.

Daarnaast kan de fysische gesteldheid van de bodem grote effecten hebben op de kosten van realisatie. Dit is geen milieuthema, en wordt daarom niet in het MER opgenomen.

4.2.3 **NATUUR**

Eén van de projectdoelstellingen van de gebiedsontwikkeling is het ontwikkelen van natuur en landschap. Het thema 'Natuur' beoordeelt of het facet natuurontwikkeling van deze doelstelling gerealiseerd wordt.

Bij de ontwikkeling van varianten voor het MER wordt volgens 'Visie natuur en landschap Ooijen-Wanssum' van Arcadis/DLG (27 december 2010) gewerkt. Dat betekent dat al veel vast ligt voor de nieuw te ontwikkelen natuur. Van de aanleg van de nieuwe natuur en omzetting vanuit

landbouw worden vooral positieve effecten verwacht. Maar er kunnen ook negatieve effecten zijn op de huidige natuurwaarden, bijv. vanuit de rondweg. Bij het thema natuur is zowel aandacht voor de mate waarin de doelstelling ontwikkelen van natuur en landschap in de gebiedsontwikkeling gerealiseerd wordt, als voor de verstoring van de huidige natuurwaarden.

Het thema 'natuur' is onderverdeeld in de aspecten 'Invloed op beschermde gebieden' en 'Invloed op beschermde soorten Flora- en faunawet'. Het aspect 'Invloed op beschermde gebieden' ziet op alle beschermde gebieden, dat wil zeggen op Natura 2000-gebieden, gebieden onder de Boswet, EHS en POG-gebieden. Het onderzoek naar effecten op natuur zal grotendeels kwalitatief van aard zijn. Dat betekent dat de varianten beoordeeld worden op hun onderlinge score en hun score ten opzichte van de referentie. Dat neemt niet weg dat voor veel criteria kwantitatief onderzoek nodig is om te komen tot deze kwalitatieve vergelijking. Deels komen deze gegevens uit onderzoeken van de andere beoordelingsthema's, zoals water en geluid. Deels moet er ook onderzoek gedaan worden speciaal voor het beoordelingsthema natuur.

4.2.4 **ARCHEOLOGIE EN CULTUURHISTORIE**

In het kader van de gebiedsontwikkeling worden verschillende bodemverstorende activiteiten voorzien; de belangrijkste zijn de hoogwatergeul Ooijen en de hoogwatergeul Wanssum. Bij de inrichting van deze maatregelen dient rekening te worden gehouden met de archeologische waarden.

In de beoordeling van Cultuurhistorie en archeologie wordt aangesloten bij de Handreiking cultuurhistorie in m.e.r. en MKBA. Deze werkwijze geeft een praktische invulling aan de waardering en beoordeling van ingrepen met effecten op cultuurhistorie en archeologie, waardoor het onderscheid tussen de varianten inzichtelijk wordt gemaakt.

In de handreiking wordt gebruik gemaakt van de criteria beleefde kwaliteit, fysieke kwaliteit en inhoudelijke kwaliteit. Beleefde kwaliteit gaat in op hoe herkenbaar en/of zichtbaar het is. Hierin kan worden mee genomen of elementen passend in het landschap zijn. Fysieke kwaliteit behandelt of de elementen intact zijn. Hierin kan authenticiteit, gaafheid, en de vervangbaarheid worden meegewogen. Inhoudelijke kwaliteit geeft aan of het gebied of het object iets vertelt. Is het zeldzaam, geeft het informatie over het ontstaan, is het van belang voor de wetenschap.

Deels is er al veldonderzoek gedaan die gebruikt kan worden bij de beoordeling. Het plangebied Ooijen-Wanssum is aangewezen als pilotgebied om te komen tot kosteneffectievere onderzoeken. De procesaanpak hiervoor is vastgelegd in een door Gedeputeerde Staten vastgesteld procesplan.

4.2.5 **LANDSCHAP**

Eén van de projectdoelstellingen van de gebiedsontwikkeling is het ontwikkelen van natuur en landschap. In het thema 'Landschap' wordt beoordeeld of het facet landschapsontwikkeling van deze doelstelling gerealiseerd wordt. In het thema Landschap wordt de ruimtelijke kwaliteit beoordeeld. De recreatieve waarde wordt bij gebruiksfuncties in beeld gebracht.

In het landschapskader Noord- en Midden Limburg zijn de landschappelijk kernkwaliteiten benoemd. Dit zijn globaal omschreven elementen die bepalend zijn voor het landschap. De eerste stap in de beoordeling van het landschap is de uitwerking van deze kernkwaliteiten naar karakteristieke elementen voor het landschap van het plangebied. Deze karakteristieke elementen vormen de basis bij de beoordeling van het landschap. De operationele invulling van de beoordeling van het landschap wordt op basis van de Handreiking cultuurhistorie in m.e.r. en MKBA vorm gegeven.

Binnen het thema ‘Landschap’ is ook aandacht voor de potentiële locatie van 150 miniwindturbines, model raywaver. De plaatsing van deze windturbines wordt beoordeeld op visuele aspecten en inpassing in de omgeving.

4.2.6 **LEEFOMGEVING**

VERKEER

De gebiedsontwikkeling heeft met de aanleg van de rondweg gevolgen voor de manier waarop het verkeer wordt afgewikkeld. Met een knelpuntenanalyse wordt gekeken waar nu en in de toekomst problemen ontstaan als de gebiedsontwikkeling niet zou worden uitgevoerd. Door de varianten te vergelijken met de referentie (autonome ontwikkeling), kan worden bepaald of in de toekomst problemen ontstaan als de gebiedsontwikkeling niet wordt uitgevoerd. Er wordt gebruik gemaakt van de resultaten uit het Verkeersmodel Noord-Limburg.

De uitkomsten van het verkeersonderzoek vormen een deel van de input voor de luchtkwaliteitsberekeningen, geluidsberekeningen en de beoordeling van effecten op natuur. Deze effecten kunnen zowel door de aanleg van de rondweg ontstaan, als door gewijzigde verkeersstromen op het onderliggend wegennet.

LUCHTKWALITEIT

In Nederland zijn de maatgevende luchtverontreinigende stoffen Stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀ en PM_{2.5}). De Wet Milieubeheer stelt grenswaarden voor concentraties in de buitenlucht. Voor de luchtkwaliteit- en stikstofdepositieonderzoek zijn de ontwikkelingen bij Wanssum maatgevend. De onderzoeken richten zich daarom op de effecten van de ontwikkelingen in wegverkeer, scheepvaart en industrie in Wanssum. de beschrijving van de totale concentraties NO₂ en PM₁₀ wordt gebruik gemaakt van gegevens uit de Monitoringstool 2012 en de grootschalige concentratiekaarten van het RIVM. De totale stikstofdepositiewaarden worden bepaald aan de hand van de grootschalige depositiekaarten van het RIVM. Bij het beoordelings-thema lucht wordt getoetst aan de geldende normen.

De Wet milieubeheer stelt ook grenswaarden voor concentraties in de buitenlucht voor de stoffen SO₂, Pb, CO en benzeen. Deze stoffen komen in Nederland in normale situaties in zeer lage concentraties voor. Gezien de invulling van de varianten is overschrijding van de grenswaarden onwaarschijnlijk. Daarom worden deze stoffen bij de beoordeling buiten beschouwing gelaten.

GELUID EN TRILLINGEN

De effecten voor de aspecten geluid worden voor de verschillende varianten op basis van kwantitatieve gegevens beoordeeld. Het gaat hierbij met name om de toe- en afnames van het aantal geluidgehinderden ten opzichte van de autonome situatie. Hierbij wordt als uitgangspunt aangehouden dat de varianten moeten voldoen aan de wet- en regelgeving die op deze varianten van toepassing is. Dit houdt in dat eerst een toetsing aan grenswaarden plaatsvindt. Bij overschrijding worden de maatregelen bepaald die doelmatig en inpasbaar zijn. De aspecten “trillingen” en “laag frequent geluid” zullen in het MER kwalitatief worden behandeld.

EXTERNE VEILIGHEID

In het thema externe veiligheid staat de risicobenadering centraal. Het risico bestaat uit de kans dat een ongeval zich voordoet in relatie tot de gevolgen die dat ongeval heeft. Het risico wordt onderverdeeld in een plaatsgebonden risico en een groepsrisico. Het plaatsgebonden risico wordt gedefinieerd als de kans per jaar dat een persoon, die zich continu en onbeschermd op een bepaalde plaats bevindt, overlijdt als direct gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen bij een risicovolle activiteit. Het groepsrisico is de kans dat een groep personen om het leven komt als direct gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het persoonsgebonden risico (PR) en groepsrisico (GR) vormen een maat voor de maatschappelijke ontwrichting die kan ontstaan.

Van de varianten wordt de meest ingrijpende variant met het oog op het GR en PR kwantitatief beschouwd. De overige varianten en het VKV zijn naar verwachting niet onderscheidend t.a.v. GR en PR, en zullen kwalitatief worden beschouwd.

Inrichtingen die in elk geval worden meegenomen in de beoordeling van externe veiligheid:

- Haven met industrieterrein vanwege de opslag van droge stoffen in silo's en 4 of 5 bedrijven.
- Transportroutes zowel over de weg als over het water.
- Inrichting voor op- en overslag van industriële- en brandbare gassen waaronder propaangas.
- Niet gesprongen explosieven.
- Tankstation indien er lpg is.
- Hogedrukleiding, indien aanwezig.

GEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

De effecten op gezondheid en duurzaamheid worden kwalitatief beschreven; deze vormen de resultante van andere milieu-effecten (luchtkwaliteit, verkeer). Duurzaamheidsaspecten van de uitvoering worden in het MER niet meegenomen, omdat deze momenteel bij de besluiten over de inrichting niet bepalend zijn.

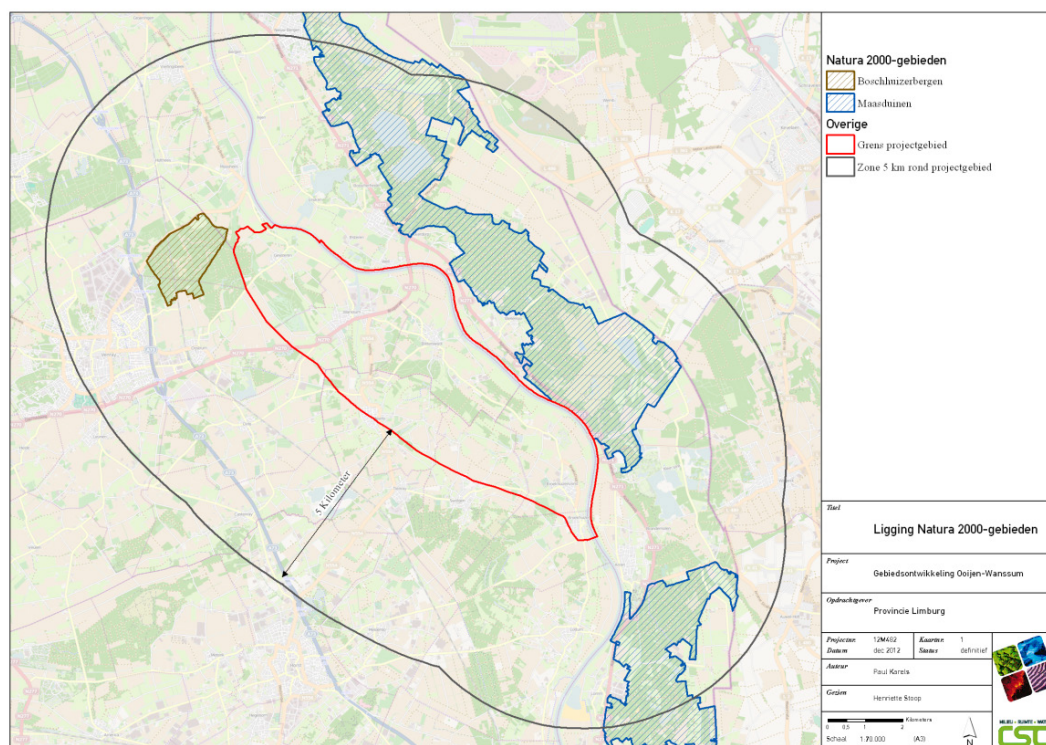
4.3 **PASSENDE BEOORDELING VAN MOGELIJK SIGNIFICANT NEGATIEVE EFFECTEN OP NATURA 2000-GEBIEDEN**

De passende beoordeling is een toets die beoordeelt of er bij de uitvoering van de activiteiten zoals voorgenomen in het plan significante effecten op Natura 2000-gebieden mogelijk zijn. Hierbij worden de voorgenomen activiteiten, inclusief maatregelen om de effecten te verzachten, beoordeeld. De passende beoordeling beoordeelt alleen de voorkeursvariant. Anders dan in het MER hoeft de passende beoordeling dus niet uitgevoerd te worden voor varianten op het plan. De passende beoordeling kijkt naar de mogelijke directe en indirecte effecten van de voorgenomen activiteiten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden.

4.3.1 **NATURA 2000-GEBIEDEN IN DE NABIJHEID VAN HET PLANGEBIED**

Binnen 5 km van het plangebied liggen twee Natura 2000-gebieden, Maasduinen en Boschmizerbergen. De overige Natura 2000-gebieden liggen meer dan dubbel zo ver van het plangebied. Hierbij zijn zowel Nederlandse gebieden in beschouwing genomen, als gebieden in Duitsland.

Het Natura 2000-gebied Maasduinen ligt ten noordoosten van het plangebied. Door de overheersende zuidwestenwindrichting is de verwachting dat dit Natura 2000-gebied relatief sterk beïnvloed wordt door factoren die zich via de lucht verspreiden, zoals stikstof. Maasduinen bevat habitattypen die gevoelig zijn voor stikstofdepositie, en waarvan de stikstofbelasting in de huidige situatie al boven de kritische depositiewaarde komt.

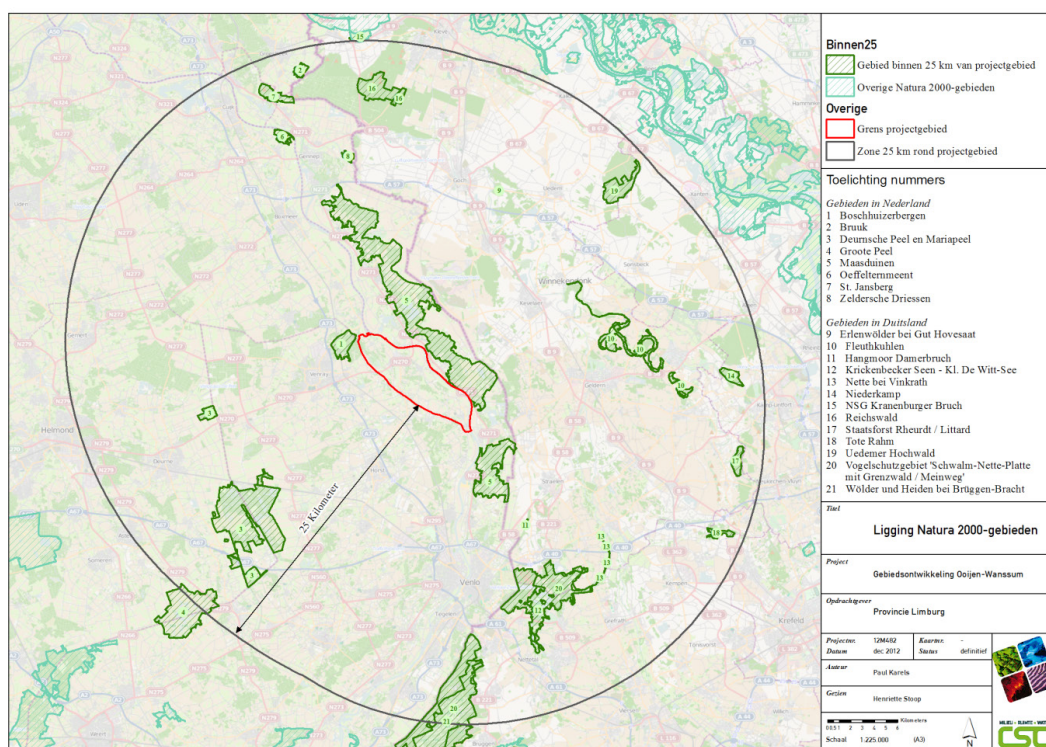

Figuur 4.1 Natura 2000-gebieden binnen 5 kilometer van het plangebied

Het gebied Boschhuizerbergen huisvest habitattypen die grondwaterafhankelijk zijn. Omdat Boschhuizerbergen aan dezelfde kant van de Maas ligt als het plangebied, is de demping van de effecten door de Maas minder dan bij Maasduinen het geval is.

Natura 2000-gebieden op grotere afstand zijn onder meer het gebied Zeldersche Driessen, een loofbos op rivierduin met enkele heidegebieden en stroomdalgrasland, het gebied Oeffelter Meent, een grofzandige oeverwal en overgang naar kleihoudende bodems met stroomdalgraslanden en glanshaver- en vossenstaarthooilanden en het gebied Deurnsche Peel & Mariapeel, restanten van subatlantisch hoogveen.

De definitieve keuze welke Natura 2000-gebieden in de MER worden meegenomen wordt bepaald op basis van de MER-onderzoeken. Op basis van bijvoorbeeld het hydrologisch onderzoek en het luchtkwaliteitsonderzoek wordt het studiegebied van het project in beeld gebracht en kan worden bepaald welke Natura 2000-gebieden hier binnen vallen.

Figuur 4.2 Natura 2000-gebieden binnen 25 km van het plangebied

MAASDUINEN⁸

Door de werking van de Maas en de Rijn zijn er terrassen ontstaan, die nu nog zichtbaar zijn in het landschap. Extra reliëf is ontstaan door de werking van de wind. In de laag gelegen delen heeft zich veen gevormd, al dan niet bedekt met een dunne laag dekzand. Vennen zijn ontstaan in de laagtes boven ondoorlatende leemlagen. De paraboolduinen, ontstaan uit stuifzand uit de rivierdalen, vormen het karakteristieke landschap van de Hamert en de rest van de Maasduinen. In het begin van deze eeuw zijn er op grote delen van deze 'Looierheide' eenvormige bossen aangelegd die mijnhout moesten leveren. Door de geïsoleerde ligging van de Maasduinen tussen de Maas en de Duitse grens is het gebied niet intensief ontwikkeld. Mede hierdoor is de ecologisch belangrijke overgang van hoog- naar laagterras in het stroomdal in stand gebleven. Her en der bleven grotere en kleine stukken heide en stuifzand gespaard, waarvan de Berger Heide en de Hamert de grootste gebieden zijn. In de open heide liggen veel vennen, waarin deels hoogveenvegetaties aanwezig zijn. De overgangen van vennen naar natte heide zijn geleidelijk. Langs de Eckelsche Beek liggen hoge steilranden. Ten zuiden van Nieuw-Bergen ligt een restant van een oud kampenlandschap. In de Hamert ligt tevens een hoogveenrestant, het Pikmeeuwenwater.

Het zandgebied grensde aan de oostkant in het verleden aan een uitgestrekt veengebied, delen hiervan worden nu hersteld in het natuurontwikkelingsplan Heerenveen. Aan de westkant van de Hamert is in het Maasdal stroomdalgrasland aanwezig. Het meest zuidelijke deelgebied herbergt een Maasmeander met berkenbroekbos.

BOSCHHUIZERBERGEN⁹

De Boschhuizerbergen vormen een stuifzandgebied in Noord-Limburg, gelegen tussen de Peel en de Maas. De stuifduinen van de Boschhuizerbergen zijn na de laatste ijstijd ontstaan als onderdeel van een uitgestrekt zandgebied in Noord-Limburg en Oost-Brabant. Op deze arme gronden werden weinig begroeide zandverstuivingen en droge heiden aangetroffen, waarin de Jeneverbes lange tijd een algemene verschijning was. Tegen het einde van de 19e eeuw werden in het gebied op grote schaal dennenbossen aangeplant, ten behoeve van houtproductie en vastlegging van de open zandgronden. Sindsdien bestaat het gebied uit een complex van naaldbossen, droge heideterreinen, jeneverbesstruwelen en open stuifzand. In het noordwestelijk deel van het gebied bevindt zich een voedselarm ven.

⁸ Gebiedsbeschrijving overgenomen van 'Beschermde natuur in Nederland: soorten en gebieden in wetgeving en beleid' <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>

⁹ Gebiedsbeschrijving overgenomen van 'Beschermde natuur in Nederland: soorten en gebieden in wetgeving en beleid' <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>

4.3.2 **OPZET VAN DE PASSENDE BEOORDELING**

Uit de voortoets voor de Natuurbeschermingswet blijkt dat significant negatieve effecten van de gebiedsontwikkeling op Natura 2000-gebieden niet op voorhand zijn uit te sluiten¹⁰. Het gaat hierbij om effecten van de rondweg vanwege de uitstoot van stikstof en het ontstaan van geluid op de weg. Ook de uitbreiding van de haven en het bedrijventerrein kunnen deze effecten hebben. Dit kan door bedrijvigheid in de haven en het bedrijventerrein, maar ook door het extra verkeer dat gegenereerd wordt door de bedrijvigheid.

Uit de voortoets blijkt dat effecten door grondwaterstandsaling als gevolg van daling van het Maaspeil bij hoogwater zijn uit te sluiten. Maar negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstof en geluid kunnen niet worden uitgesloten; daarom moet een Passende Beoordeling worden gedaan. Dit is een onderzoek naar de effecten op Natura 2000-gebieden, waarin onder andere ook naar maatregelen om de effecten weg te nemen wordt gezocht. De uitkomsten van de passende beoordeling worden opgenomen in het MER. In de passende beoordeling wordt niet alleen naar effecten van de gebiedsontwikkeling gekeken, maar ook naar mogelijke effecten samen met andere plannen in de omgeving.

Als bij het onderzoek naar de varianten in de m.e.r.-procedure blijkt dat er mogelijk meer effecten op de Natura 2000-gebieden worden verwacht dan hier beschreven, dan zullen deze verstoringsfactoren worden mee genomen in de passende beoordeling. Waar aan de orde, worden mitigerende maatregelen beschreven.

¹⁰ Voortoets Natuurbeschermingswet 1998 - Gebiedsontwikkeling Ooijen- Wanssum, 2012, CSO adviesbureau

HOOFDSTUK 5

WAT IS DE PROCEDURE?

5.1 **WAAROM EEN PROVINCIAAL INPASSINGSPLAN?**

De provincie heeft binnen de Wet ruimtelijke ordening (Wro) de mogelijkheid van het maken van een Provinciaal Inpassingsplan (verder 'Inpassingsplan'). Het Inpassingsplan legt de bestemming van een concreet gebied en het gebruik ervan juridisch bindend vast en is daarmee vergelijkbaar met een gemeentelijk bestemmingsplan. Een Inpassingsplan kan alleen worden vastgesteld wanneer er sprake is van een provinciaal belang. De procedure om tot een Inpassingsplan te komen is vastgelegd in de Wro.

De waterkeringen, de Oude Maasarm en de hoogwatergeulen zijn onder de Waterwet aange-merkt als waterstaatswerken. De aanleg of wijziging van een waterstaatswerk legt de waterbeheerder vast in een projectplan Waterwet. De Waterwet biedt ook de mogelijkheid om de aanleg of wijziging van waterstaatswerken vast te leggen in een Inpassingsplan. Hier is bij de Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum voor gekozen. Het opstellen van een separaat projectplan Waterwet is dan niet nodig.

5.2 **WAAROM EEN M.E.R. PROCEDURE?**

Voor bepaalde plannen en activiteiten die een effect kunnen hebben op het milieu en/of de leefomgeving is het verplicht een milieueffectrapportage (m.e.r.) uit te voeren of te beoordelen of een milieueffectrapportage aan de orde is. Deze verplichting is opgenomen in de Wet milieubeheer (Wm). In het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is een lijst opgenomen met activiteiten, besluiten en plannen waarvoor een m.e.r.(beoordeling) moet worden uitgevoerd.

Het is wettelijk verplicht om een m.e.r.-procedure te doorlopen voor het opstellen van het Inpassingsplan Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum, omdat in het plan activiteiten zijn opgenomen waarvoor het op grond van het Besluit m.e.r. verplicht is om een MER op te stellen. Daarnaast is er nader onderzoek nodig om significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden uit te sluiten (de zogenaamde Passende beoordeling, zie §4.3). Ook dat maakt dat een m.e.r.-procedure doorlopen moet worden. Voor een aantal activiteiten geldt dat beoordeeld moet worden of een m.e.r. aan de orde is.

In Tabel 5.1 zijn de categorieën activiteiten opgenomen die (mogelijk) voorkomen in de Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum. De codes in Tabel 5.1 verwijzen naar de nummering in de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage¹¹.

¹¹ Het Besluit milieueffectrapportage is te vinden op www.wetten.nl, zoekterm 'besluit mer'.

C 4/ D 4	aanleg, wijziging of uitbreiding van een haven voor de binnenscheepvaart
C 16.1	winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem (ontgroningen in oude Maasarm en twee hoogwatergeulen)
D 3.2	aanleg, wijziging of uitbreiding van werken inzake kanalisering of ter beperking van overstromingen, met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken (oude Maasarm, (primaire) waterkeringen en twee hoogwatergeulen)
D 9	landinrichtingsproject (planologische functiewijziging van 125 hectare of meer van water, natuur, recreatie of landbouw)
D 11.3	aanleg, wijziging of uitbreiding van een industrieterrein
D 18.3	inrichting bestemd voor het storten van slib of baggerspecie of het in de diepe ondergrond brengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen
D 22.2	oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark

Tabel 5.1 (Mogelijk) aan de orde zijnde m.e.r.(beoordelings)-plichtige activiteiten uit het Besluit m.e.r.

5.2.1 **GECombineerde PLAN-M.E.R./PROJECT-M.E.R.-PROCEDURE**

Er zijn verschillende m.e.r.-procedures voor plannen (plan-m.e.r.) en voor besluiten (project-m.e.r.). Het Besluit m.e.r. schrijft voor wanneer er sprake is van een 'plan' en wanneer van een 'besluit'. De procedurestappen voor de plan-m.e.r. en de (uitgebreide) project-m.e.r. zijn gelijk. Voor de m.e.r.-beoordeling is een aparte procedure. Een m.e.r.-beoordeling is alleen aan de orde bij besluiten.

Het Inpassingsplan Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum geldt voor de waterkeringen, de reactivering van de Oude Maasarm, de hoogwatergeulen en de uitbreiding van de haven (de havenkom) als 'besluit'. Voor de overige onderdelen geldt het Inpassingsplan als plan.

Het bevoegde gezag, de provincie Limburg, doorloopt daarom voor dit Inpassingsplan een gecombineerde plan-m.e.r./project-m.e.r.-procedure. Het projectbureau stemt met het bevoegde gezag af welke activiteiten in dit gecombineerde MER terug moeten komen, en voor welke activiteiten er geen m.e.r. nodig is. Hierbij wordt rekening gehouden met de voorschriften uit de Wm.

5.3 **WAT IS DE PROCEDURE DIE NU GEVOLGD WORDT?**

De Wro in combinatie met de Wm schrijft de volgende stappen voor om te komen tot een Inpassingsplan:

1. Kennisgeving van en zienswijze op voornemen en raadplegen betrokken bestuursorganen en wettelijke adviseurs.
2. Opstellen Provinciaal Inpassingsplan, MER en Passende beoordeling.
3. Ter visie leggen van het (voor)ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, MER en Passende beoordeling, bieden van zienswijzemogelijkheden en gelegenheid verschaffen aan wettelijke adviseurs (waaronder de Commissie voor de m.e.r.) om advies uit te brengen.
4. Vaststellen Provinciaal Inpassingsplan met motivering wat met de uitkomsten van het MER, inspraak en advies van ondermeer de Commissie voor de m.e.r. is gedaan.

Hieronder wordt iedere stap kort toegelicht:

STAP 1: KENNISGEVING VAN EN ZIENSWIJZE OP VOORNEMEN EN RAADPLEGEN BETROKKEN BESTUURSORGANEN

Van het voornemen om het Inpassingsplan voor te bereiden en in verband daarmee een MER op te stellen, geeft de provincie Limburg openbaar kennis. Er wordt een gecombineerde m.e.r.-procedure gevolgd (zowel (uitgebreide) project-m.e.r. als plan-m.e.r.-procedure) waarbij de inhoudseisen zoals vervat in de artikelen 7.7 en 7.23 van de Wet milieubeheer in acht worden genomen.

Er worden relevante stukken ter inzage gelegd en een ieder wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze kenbaar te maken over het voornemen. Deze Notitie Reikwijdte en detailniveau is één van de stukken die ter inzage wordt gelegd.

Voordat het MER wordt opgesteld worden de bestuursorganen en de adviseurs geraadpleegd die bij de voorbereiding van het Inpassingsplan moeten worden betrokken. De raadpleging gaat over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie die gericht is op wat relevant is voor het Inpassingsplan en de aspecten die ingevolge de artikelen 7.7 en 7.23 bij het opstellen van het MER in acht moeten worden opgenomen. Omdat de m.e.r.-plicht ook voortvloeit uit artikel 7.2a lid 1 Wm, gaat de raadpleging ook in op de te verrichten Passende beoordeling. Ook de Commissie voor de m.e.r. wordt in deze fase op vrijwillige basis geraadpleegd.

Bij de raadpleging wordt gebruikt gemaakt van deze Notitie Reikwijdte- en detailniveau. De uitkomsten van overleggen met betrokken bestuursorganen worden meegenomen bij het bepalen van de reikwijdte en detailniveau van de m.e.r.. Het opstellen van een Notitie van Reikwijdte en detailniveau is niet verplicht, maar het opstellen ervan geeft het traject om te komen tot een MER een duidelijk vertrekpunt. Deze notitie wordt aangevuld met de uitkomsten uit het overleg met de betrokken bestuursorganen, de aanbevelingen van de Commissie voor de m.e.r. en de zienswijzen.

STAP 2: OPSTELLEN INPASSINGSPLAN, MER EN PASSENDE BEOORDELING

De milieueffectrapportage is het centrale onderdeel van de procedure waarin het voornemen en alternatieven worden beoordeeld op milieueffecten. Als onderdeel van de procedure wordt een Passende beoordeling gedaan ten aanzien van effecten op Natura 2000-gebieden. Het voornemen wordt conform de wettelijke vereisten uit de Wro en de Waterwet beschreven in het Inpassingsplan.

STAP 3: TER VISIE LEGGEN VAN HET (VOOR)ONTWERP INPASSINGSPLAN EN MER

De ter visielegging van het Inpassingsplan gebeurt in twee fases; allereerst wordt het voorontwerp Inpassingsplan ter visie gelegd, in een latere fase het ontwerp-Inpassingsplan. Het (voor) ontwerp Inpassingsplan, het MER en de Passende beoordeling liggen gelijktijdig ter inzage. Een ieder kan schriftelijk en/of mondeling een reactie op de documenten geven. Dit kan gedurende 6 weken. De precieze periode waarin reactie kan worden gegeven, wordt bij de ter visielegging bekend gemaakt.

Het definitieve MER wordt, binnen de zienswijzentermijn, voorgelegd aan de Commissie voor de m.e.r. voor advies.

STAP 4: VASTSTELLEN PROVINCIAAL INPASSINGSPLAN MET MOTIVERING WAT MET MER IS GEDAAN

Provinciale Staten stellen het Inpassingsplan vast. Daarbij geven zij aan hoe rekening is gehouden met de in het MER beschreven milieugevolgen, wat is overwogen over de in het MER beschreven alternatieven, de zienswijzen en het advies van ondermeer de Commissie voor de m.e.r.. Verder wordt vastgesteld hoe en wanneer de eventuele milieugevolgen worden geëvalueerd. Het bevoegde gezag neemt indien nodig aanvullende maatregelen om de gevolgen voor het milieu te beperken.

5.4 **WIE ZIJN ER BIJ BETROKKEN?**

Provinciale Staten van Limburg zijn bevoegd gezag voor het vaststellen van het provinciaal inpassingsplan. Daarom is de provincie ook verantwoordelijk voor de m.e.r.-procedure.

Het projectbureau Ooijen-Wanssum is betrokken bij het ontwerp van de varianten die in de m.e.r.-procedure worden onderzocht. Gedurende de hele procedure zal het projectbureau betrokken blijven. In de stuurgroep hebben de provincie, Rijkswaterstaat, het ministerie van Infrastructuur en Milieu, gemeente Horst aan de Maas, gemeente Venray en het waterschap Peel en Maasvallei zitting. Zo is de inbreng van deze partijen gewaarborgd. Deze samenwerking is vastgelegd in de Bestuursovereenkomst planuitwerking Ooijen-Wanssum van november 2012 tussen het ministerie van Infrastructuur en Milieu, de Provincie Limburg, de gemeenten Venray en Horst aan de Maas en waterschap Peel en Maasvallei.

5.5 **WILT U ERBIJ BETROKKEN ZIJN?**

5.5.1 **INDIENEN VAN FORMELE ZIENSWIJZE**

Tijdens de procedure zijn vier formele momenten waarop u uw mening kenbaar kunt maken. Deze zijn:

- Tijdens de tervisielegging van de Notitie Reikwijdte en detailniveau;
- Tijdens de tervisielegging van het voorontwerp Inpassingsplan, MER en Passende beoordeling;
- Tijdens de tervisielegging van het ontwerp Inpassingsplan, MER en Passende beoordeling;
- Tijdens de tervisielegging van het definitieve Inpassingsplan.

De tervisielegging van de Notitie Reikwijdte en detailniveau is op dit moment. U kunt zienswijzen indienen op het voornemen om het Inpassingsplan voor te bereiden en in verband daarmee een MER op te stellen. U kunt onder andere aangeven of er naar uw mening onjuistheden in de Notitie Reikwijdte en detailniveau staan. Ook kunt u aangeven of er grote zaken en/of belangen over het hoofd worden gezien. Natuurlijk kunt u ook op overige punten uw zienswijze naar voren brengen. Wij stellen het op prijs als u uw zienswijze toelicht met argumenten.

U wordt via de lokale krant en de website van de provincie Limburg op de hoogte gebracht van de momenten dat de tervisielegging van het (voor)ontwerp Inpassingsplan en het definitieve Inpassingsplan plaatsvindt.

5.5.2 **INFORMEEL CONTACT**

Als u op de hoogte wilt blijven van de ontwikkelingen van de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum kunt u zich aanmelden voor de nieuwsbrief via de website www.ooijen-wanssum.nl. Op deze website vindt u daarnaast meer informatie over de gebiedsontwikkeling. Ook vindt u daar een contactformulier en contactgegevens voor contact met het projectbureau Ooijen-Wanssum.

BIJLAGE 1

AFKORTINGEN

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
Bevb	Besluit externe veiligheid buisleidingen
Bevi	Besluit externe veiligheid inrichtingen
Btev	Besluit transportroutes externe veiligheid
DGR	Deltawet Grote Rivieren
EHS	Ecologische HoofdStructuur
FFw	Flora en Faunawet
GGOR	Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime
GHG	Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand
GLG	Gemiddeld Laagste Grondwaterstand
KRW	KaderRichtlijn Water
MER	Milieueffectrapport (document)
m.e.r.	Milieueffectrapportage (proces)
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MKBA	Maatschappelijke Kosten Baten Analyse
Nbw	Natuurbeschermingswet
NLP	Nieuw Limburgs Peil
NRD	Notitie Reikwijdte en detailniveau
NWP	Nationaal Waterplan
OGOR	Optimale Grond- en Oppervlaktewater Regime
POL	Provinciaal Omgevingsplan Limburg
POG	Provinciale Ontwikkelingszone Groen
PVVP	Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan
RCE	Rijksdienst Cultureel Erfgoed
Rkm	Rivierkilometer
ROC	Regionaal Overslag Centrum
RVWN	Regionaal Verbindend Wegennet
SSK	Standardsystematiek Kostenramingen
SVIR	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte
Wm	Wet milieubeheer
WPM	Waterschap Peel en Maasvallei